

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate sprejema upravništvo v Katoliški tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne sprejemajo.

Uredništvo je v Seme-niških ulicah št. 2, I. 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Po pošti prejemati:

za

celo leto naprej 26 K — h
pol leta 13 —
četrt 6,50 —
mesec 2,20 —

V upravništvu prejemati:

za

celo leto naprej 20 K — h
pol leta 10 —
četrt 5 —
mesec 1,70 —

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 84.

V Ljubljani, v soboto 13. aprila 1901.

Letnik XXIX.

„Politika v cerkvi“.

Naši liberalni listi neprenehoma pišejo samo o cerkvi in o duhovnikih. Druga dela nimajo, in če bi cerkve ne bilo, res ne vemo, o čem bi ti ljudje sedaj pisali. Najgorostnejše neumnosti klatijo v enomer. Postavili so se na radikalno proticerkveno stališče in izpodkopujejo cerkvi in duhovščini ugled v vsaki številki. Naravno je, da se cerkev brani. Brani pa se tam, kjer ji je to mogoče: v cerkvi in v časopisu.

Katoliške časopise liberalci bojkotirajo in zatirajo. A tudi v cerkvi hočejo zamašiti duhovnikom usta. Dvoje sredstev predlagajo v to.

»Narod« se je vnel za takozvani »kancelparagraf«. Lajiki naj bi odločevali, kaj spada v vero in kaj ne. Ako bi kak liberalci izvolil, da je duhovnik govoril na leci kaj takega, kar po njegovih liberalnih mislih ne spada v vero, bi duhovnika denunciral na vlado, ki bi morala kaznovati duhovnika, češ, da je zlorabil leco v politične namene.

To orožje je staro in — zarjavelo. V vseh dobah, kadar so preganjale državne oblasti katoličane, so se najbolj poslužile tega sredstva, a vsekdar so dosegle nasproten uspeh. Ljudstvo ve, da o o tem, kaj spada v vero, ima odločevati cerkev in ne žandarmerija. Vsekdar je bila vlada slednjič prisiljena, da je to surovo sredstvo opustila.

Liberalni »Soči« tudi zveni po ušesih to zgodovinsko dejstvo. Zato piše: »S takozvanim kancelparagrafom se nič ne doseže. Ko bi se duhovnika kaznovalo, ki zlorablja leco, bi bilo to le v dobro duhovniku. Neumna masa bi videla mučenika v njem. Goče — Ferjančič so izgled! V časih velike reve med ljudstvi, kakor sedaj, v časih, ko postajajo gmotne podlage človeku nesigurne, je dosti verskega čustvovanja, dosti misli na pobotanje tukajšnje reve na onem svetu.«

Te besede »Sočine« so prav za prav infamne. Verno ljudstvo se titulira z »neumno maso«, vera se imenuje »čustvovanje«, dogma o življenju po smrti je le

»misel na pobotanje«. Ljudje, ki tako pišejo, ne spadajo več v cerkev, in torej nimajo pravice določevati o tem, kaj spada v cerkev in kaj ne.

A zvita »Soča« je našla drugo sredstvo. »Državni zbor naj vzame duhovniku varstvo § 122 — 303 k. z. Teda bi smeli lajiki med pridigo ugovarjati. To je pa lepa misel, prav vredna naših liberalcev! V cerkvi bi smel vsakdo govoriti, vsakdo pridigovati, kakor v gostilni. Liberalci bi nagnali v cerkev nekaj pijanih barab, ki bi duhovniku ugovarjale in z vpitjem delale škandal. To bi bilo jako pripravno za liberalce. Če je v kakem kraju n. pr. oderuštvo v cvetju, bi duhovnik ne smel pridigovati o oderuštvi, ker bi ga liberalci motili, češ da dela politiko. Ako je n. pr. v kakem kraju liberalci, ki je žlice in suknje kradel (kakor se v istini ve o takih korifejah), bi slednjič tak človek videl še zlorabo lece v tem, če duhovnik pridiga zoper tatvino. In tako dalje . . .

Gospodje liberalci! Mi vam prav kratko in odkrito povemo, da ste bedasti! S tako pisavo samo skrivate svojo grdo strast, svoje strupeno sovraštvo proti cerkvi — in dokumentirate nezmožnost, da bi dosegli to, kar želite: uničenje katoliške vere. Vi imenujete ljudstvo »neumno maso«, a mi vam to povemo: Če bi prišlo kdaj do tega, da bi v cerkvi vsi govorili, bi bili vi liberalci zadnji, ker še katekizma ne znate. Če bi pa prišlo kdaj do tega, da bi pest in fizična sila odločevali boj, bi bili vi liberalci takoj tepeni, ker proti vam par stotinam demoraliziranega liberalstva stoji stotisoči zdravega katoliškega ljudstva. Za to pa le tiho!

Svoj papir le mažite, a ljudstva kvariti ne pustimo!

S III. sestanka slovanskih časnikarjev.

IV.

Dubrovnik, 8. aprila 1901.

Hudo debato je provzročil referat prof. Maryana Zdzichowskega iz Krakova.

Zdzichowski kot profesor slovanskih jezikov na jagelonski univerzi v Krakovu jako natančno zasleduje razne struje. Njegova vodilna misel je ta, da slovanska vzajemnost je mogoča in je potrebna, a mora biti naravna: sloneti mora na trdnem temelju narodne individualnosti. Vsak slovanski narod se svobodno in samostojno razvija, in duševna zveza teh kulturnih enot bedi slovanska vzajemnost. A še daleč smo od tega smotra. Mi opazujemo, da neki elementi v Slovanstvu na škodo beloti s kruto strastjo segajo v pravice drugih bratskih jim narodov in razdirajo to vzajemnost. Srb anatematizira vsakega, ki ni pravoslavne vere, in hoče v razkolno srbstvo potegniti Hrvat. Med Rusi pa je slavjanofilstvo oni element, ki ne pozna pravice, ampak le šovinizem. Slavjanofilstvo deli vse na zapad in vshod. Kar je zapadnega (in sem štejejo tudi katoliško cerkev), jim je vse slabo in gnilo, kar je vzhodnega (in to je razkol in rustvo), je pa vse dobro in vzorno. Slavjanofilstvo naglašja, da je Rusija s pravoslavjem edina zastopnica slovanstva. Po takih teorijah ni mogoča solidarnost. Če hoče eden element s silo požreti druge, tedaj ni mogoča bratska zveza. Iz istega razloga je obsodil Zdzichowski čenofilstvo nad Poljaki. Navedel in kritikal je celo literaturo o tem vprašanju ter naglašal zlasti proti Rusom krščansk o etično dolžnost pravičnosti proti vsem, tudi proti slabjšim. K sklepu je predlagal sledečo resolucijo:

III. shod slovanskih časnikarjev priznava, da je od zadnjega shoda nastopil neki preobrat na bolje glede politične in literarne vzajemnosti, ter ponavljajoč sklepe, storjene na prejšnjem shodu glede utemeljenja slovanske novinarske vzajemnosti, vroče priporoča zastopnikom slovanskega časopisja, da obračajo posebno pozornost na medsebojne odnose slovanskih narodov, katere naj vodijo s stališča ravnopravnosti v vseh življenjskih zadevah, v skladu z duhom največjih genijev Slovanstva — Mickiewicza, Palackega, Mažuranića i dr. — in v skladu z vsebino in z rezultati novjših preiskovanj najglob-

ljih mislecev, ki so se bavili s slovanskimi zadevami: Vladimira Solovjeva (Nacionalni vopros v Rossiji) in Borysa Čičerina (Kurs gosudarstvennyh nauk: Politika).

Jako značilno je Zdzichowski spravljal v resolucijo Solovjeva in Čičerina. Oba sta Rusa, a oba nasprotnika absolutizma, oba nagnjena verski svobodi in ravnopravnosti Poljakov z Rusi. Čičerin je bil župan moskovski in vzgojitelj rajnega velikega kneza Nikolaja. V vsem je nasprotnik Pobedonosceva. Ta je pravoslavni absolutistični fanatik, ki hoče zatreti katoličanstvo in Poljake. Čičerin pa zastopa idejo ravnopravnosti.

Ko bi bil Čičerinov učenec zasedel ruski prestol, bi bila vsa notranja politika na Ruskem dobila drugi značaj. A Čičerin je potisnjen v ozadje, na krmilu je Pobedonoscev. Zato Poljaki slave Rusa Čičerina in so hoteli z njim prodrati na kongresu.

Z ruske strani je prišel hud odpor. Mladi Rus Vergun je strastno branil velikansko slavjanofilske ideje proti Poljakom. Kako se more dobiti vseučiliški profesor, ki se predrzne take moze, kot so Akrakov, Homjanov, Lamanski, primerjati z antropofagi?

Ker je bilo na shodu mnogo Poljakov, Rusov pa malo, in ker so Hrvati držali s Poljaki, je zahteval dr. Vergun, da ima pri glasovanju vsak narod le en glas.

Strastni in siloviti nastop Vergunov, ki je proslavljal tudi Srbe zaradi njih pravoslovja, je vzbudil hud odpor. Poljaki so mu očitali, da je sam vzrok, ker kot rojen Malorus služi velikoruski ideji. Hrvat dr. Radić je obžaloval, da je Vergun na tak način reprezentiral ruski narod, ker s takimi nastopi Rusi le izgubijo simpatije.

Veliko netaktnost je storil Srb Fabbris, ki je brez povoda začel protestirati proti temu, da se o Srbih nespoštljivo govori, ter je ostentativno zapustil zborovališče. Urednik praške »Politike« stari Kummer, je miril in priporočal medsebojno ljubezen in prizanesljivost, a dr. Tresić iz Zagreba je apeliral na vse zbrane časnikarje, naj sami sodijo med Hrvati in Srbi. Ko Hrvati

LISTEK.

Opomini slovenskemu kmetu.

Slovenski kmet je vaje opominov, dasi opomin ni ravno najbolj vesela prikazen v njegovem življenju. Kedar zaostane s plačevanjem obresti, prileti mu s pomočjo pošte ali brez nje opomin v hišo. Ako ni dal državi pravočasno tega, kar ji gre, namreč davka, spomni ga opomin te državljanske dolžnosti. In kedar je kmetič pozabil, da je temu ali onemu dolžan in da bi bil moral že plačati, vspodbode ga opomin, naj kar najhitreje poravnava svoj dolg, sicer se mu bode upnik v najkrajšem času »usedel« v zemljiški knjigi na posestvo. Pridnemu kmetu pa je vsako posedanje zoprn, posebno pa tisto po zemljiških knjigah, le žal, da ga velikokrat zabraniti ne more.

Tako torej opomini našega kmeta neprestano vežejo z vnanjim svetom, seveda ne ravno kmetu v veselje, ker preveč je teh opominov in vsak za se mu je neprijeten. Sedaj pa se je zdelo še »Rodoljubu« potrebno, pomnožiti število opominov. Začel je priobčevati vrsto člankov z nadpisom: »Opomin slovenskemu kmetu.« Dasi pa so sicer opomini kratki, je ta »Rodoljubov«

opomin sila dolg. Koj prvi opomin obseza več kot eno stran. Cela tiskana stran pa mora imeti nekaj vsebine, smisel ali nesmisel. Poglejmo, kakšna je vsebina »Rodoljubovega« opomina.

Precej v začetku razlaga opominjavec slovenskemu kmetu naravo. Kaj je torej narava? »Rodoljub« odgovarja: »Narava je ona postava, po kateri se razvijajo vsa bitja na svetu, in ker je Bog ustvaril vse na svetu, sledi iz tega, da je narava edina postava, katero je ustvaril naš Bog sam . . .« Ko smo svoje dni gimnazijski dijaki brali Umekov »Zvon sile«, nismo natanko vedeli, kaj pomeni besedica »modro oslovje«, ki se nahaja v omenjeni pesmi. Morda bi nas bila ta razlaga narave pripeljala do razumevanja, toda zagledala je še le letos luč solnca.

Ko je članek tako pokazal, da razume naravo kot malokedo, loti se korajžno predmeta, na katerega obračajo po nekem načrtu v zadnji čas neprestano svoje napade liberalni listi vseh narodov, namreč spovedi. Naravnost napadati si je ne upa. Nastopil je nasprotno pot, s hvalo jo hoče ugonobiti. Slika jo kot nekaj tako vzvišenega, da ni za umrjočega človeka, ki ni po nauku člankarja prav za prav nikoli prav razpoložen za sprejem tega zakramenta.

»Prav spovedati,« pravi članek, . . . »se ne moremo tedaj, kadar nam ukaže kdo drugi, ne tedaj, kadar nam to predpisuje kak red, . . . kajti nismo samo za to na svetu, da bi hodili k spovedi, ampak tudi za to, da preskrbimo za svoje umirajoče (!) telo potrebnega živeža, da preskrbimo svojim otrokom potrebnega živeža in obleke, da damo tudi cesarju, kar je cesarjevega, da si preskrbimo zavetje za stara leta, . . . in da preskrbimo svojim otrokom boljše bodočnost, kakor smo jo imeli (!) mi, kajti Bog sam nam je rekel, v potu svojega obraza si boš kruh služil.« Torej se po nauku člankarja nikoli prav spovedati ne moremo, ker nas navedene skrbi tlačijo vse življenje. O ustanovitvi in pomenu spovedi se možu še sanja ne.

Tak je torej ta najnovejši opomin slovenskemu kmetu. Mislimo, da se naš kmet tega opomina ne bo posebno prestrašil, ker toliko katekizma zna, da bo precej izprevidel vso modrost »Rodoljubovega« člankarja. Ako je pa nameraval članek s svojim opominom prizadeti udarec »klerikalcem«, potem povemo možu v poduk sledečo dogodbico:

Star doslužen vojak pozabil je bil čisto, da je ena prvih državljanskih dolžnosti redno

plačevanje davka. Bilo je torej treba, poslati mu opomin. Mož je mislil, da ga hočejo s tem opominom spraviti v strah. Sedel je torej in napisal dolgo pritožbo proti opominu. Našteval je v njej vse bitke, v katerih je zrl neustrašeno smrti v obraz. Konec popisa vseh groz vsake posamezne bitke se je glasil: »In jaz se nisem bal.« Ko je mož naštel bil vse bitke in pri vsaki povedal, da se ni bal, vprašal je patetično: »In sedaj naj bi se bal tega opomina?«

Tudi »klerikalci« smo že doživeli marsikak napad in nismo se bali, in sedaj naj bi se bali »Rodoljubovih« opominov?

Med romanskimi narodi.

Popotni spomini iz Italije, Španije, Francije in Švice. Piše Jos. Lavtižar.

(Dalje.)

Na trgu poleg stolnice stoji kamenit spominček, predstavljajoč duhovnika v črnem talarju. Doli po prsih mu visi velik križ, okoli vratu ima obešeno vrv, roke pa drži razprostrte pred seboj. Radovednost me žene bližje, da poizvem iz napisane pomen nenavadne podobe. Iz žepa vzamem dnevni zapisnik ter zabeležim besede, kakor jih čitam na podstavku: »A Msr. de Belsunge pour perpétuer le souvenir de sa charité et

delujejo za vzajemnost, ji Srbi nasprotujejo. Poljak E h r e n b e r g od „Glosa Naroda“ se je vrnil zopet k Vergunu ter z jako ostrimi besedami bičal rusko nasilstvo. „Rusi naj priznavajo, da smo tudi Poljaki ljudje in imamo dušo. Samo s pravico in enakopravnostjo se bo dalo doseči sporazumljenje.“

Dr. Lampe je na to naglašal, da se naj slovanski časnikarji ne pečajo s spornimi vprašanji glede narodnostnih razmer med Srbi in Hrvati, med Rusi in Poljaki, ker je tu z debatami nemogoče priti do konca. Slovanski časnikarji naj se lotijo pozitivnega dela za svoje ubogo ljudstvo, katero potrebuje socijalne in gospodarske vzgoje. S takim delom se koristi neizmerno več. Med tem, ko voditelji govore v splošnih frazah, tuji kapital izpodjeda ljudstvo. Tu je najnujnejše treba pomoči. Zato je treba naglašati pred vsem, da se naj slovansko časopisje bavi s socialnimi in narodno-gospodarskimi vprašanji.

Poslanec Biankini je opozarjal, da je treba povzdigniti časopisje, ki je v nekaterih krajih propadlo do nižine, na kateri je težko misliti na napredek. Nato je najtopleje priporočal pravaško idejo: Bosna, Hercegovina in Dalmacija naj se združijo s Hrvatsko v eno celoto. Le tedaj bodo te dežele prospevale in se učvrstile, kar jim je v sedanjih nesrečnih političkih razmerah nemogoče.

V nadaljni debati je profesor Z d z i e c h o w s k i branil svojo resolucijo. Slavjanofilstvo je samo na sebi lepa ideja, in če bi delovalo in ljubeznivo v prosepah slovanstva, bi bilo dobro. A ruska in shizmatistična nestrpnost je kriva, da je slavjanofilstvo demoralizirano, krivično in pogubno za nepravoslavne slovanske narode.

Resolucija je bila slednjič sprejeta.

Dr. Levicki je slednjič poročal o slovanskem časopisju v Avstriji. Smer njegovega govora je bila ta, da bi se naše časopisje iz majhnih provincijalnih in osebnih borb povzdignilo do višjega dostojnejšega stališča. Kot mojsterski govornik je taktno razpravljal to idejo. Le verski indiferentizem je kazal preveč, ko je naglašal zopet svoje besede s krakovskega shoda: Narodnosť je naša religija.

Čeh Ryba je podal praktične nasvete. Časopisje naj se poteguje za nov tiskovni zakon, zlasti za kolportazo. Takozvano objektivno sodnijsko postopanje, ki jemlje listom svobodo, naj se omeji. Osebna čast posameznikov, ki se često kruto žali po časopisju, naj se pa brani z ostrejšim zakonom.

S tem je bilo posvetovanje končano.

Popoldne je poslanec B i a n k i n i peljal časnikarje na grob dr. K l a i c e v. Ta je ustanovil „Novi list“, ki brani pravice dalmatinskih Hrvatov, in Biankini kot sedanjí urednik tega lista, je položil venec na njegov grob.

de son dévouement durant la peste, qui désolait Marseille en 1720.“ (V vedni spominj č. g. de Belsunge zaradi njegove ljubezni in požrtvovalnosti, ko je razgrajoa kuga opustošila Marseille l. 1720.) Grozna bolezen je pobrala takrat 60.000 ljudi in duhovnik Belsunge, popolno se žrtvujoč, je oskrboval okužence z dušno in telesno postrežbo. Tu se zopet vidi, da je prava krščanska ljubezen pripravljena vse storiti in se tudi ne vstraši najhujšega, kadar potrebuje bližnji pomoči. Kužne bolezni se še dandanes rade oglašajo v Marseillu, zlasti v s t a r e m m e s t u, kjer prebivajo rokodelci, branjevci, pomorščaki, navadni delavci, sploh nižje ljudstvo. Vtaknil sem nos tudi v ta mestni oddelek, a odganjal me je nazaj slab vzduh, izpuhtujoč iz vkajenih hiš. Celo obrazi mi niso bili všeč; v mraku ali po noči bi brčkone bežal proč, kolikor bi me nesle peté. Te ozke, vmazane ulice niso samo domovanje revščine, temveč tudi pregrehe. Ko je izbruhnila ob koncu 18. veka francoska revolucija, tedaj so se v tem kraju počenjale grozovitosti, ki so redke v zgodovini, in prav tukaj je razkačena druhal zagnala ono vporno visoko pesem, katero poznamo z imenom „Marseillaise“. V novejšem času se nekoliko bolj skrbi za snažnost starega

Potem pa se je priredila proslava največjega dubrovačkoga pesnika G u n d u l i c a pred njegovim spomenikom. Poljaki so slovesno položili srebrn venec na spomenik. Tu so Srbi hoteli prirediti protidemonstracijo. Bila je podobna komedija, kakršno so priredili ljubljanski fanatizovani liberalni fakini proti katoliškemu shodu. Najeti dečaki so vpili med pevskimi točkami in med govori „Živio“, da bi motili. A bilo jih je premalo, in kar jih je bilo, so bili preneumni. Slavnost se je zvršila prav sijajno in zvečer je mestna občina priredila slavnostni b a n k e t v „Hôtelu Imperial.“

Nasprotniki hrvatske agrarne banke.

Iz Zagreba, 9. aprila.

Ko so hrvatski domoljubi na prvem hrvatskem katoliškem shodu med ostalimi resolucijami sklepali tudi o sredstvih, s katerimi bi se dalo pomagati propalemu hrvatskemu kmetu, so se neki protivniki tega shoda rogali takemu podjetju, češ kaj bo pomagal siromak siromaku; drugi so zopet upili na ta pokret, češ da je že zajedniška vlada poskrbela za kmeta z utemeljavanjem zadrug z državno pomočjo; tretji pa še spregovorili niso o katoliškem shodu, kakor da se to ne bi nikalo hrvatskega naroda. Vsi ti prijatelji (!) hrvatskega naroda, vsaj za take se smatrajo pred svetom, so si mislili, da se nobena na katoliškem shodu sklenjena resolucija ne bode oživotvorila, a najmanjše še ona o gmotnej pomoči kmečkemu stanu, češ da so tudi ti katoliški zbrovalci taki prijatelji naroda kakor oni: jaki na besedah, a slabi pri delu. Toda prevarili so se. Poziv na podpisovanje akcij za agrarno banko v Zagrebu jih je presenetil. Židje in Mažari so kar zbesneli po svojih časopisih proti tej banki. Vsi trobijo v en rog, da je to podjetje nevarno, češ da hoče ta banka spraviti vsa denarna podjetja na Balkanu pod svojo oblast. Peče jih seveda najbolj to, da so podpisani škofje iz vseh hrvatskih dežel. Mažarom, Nemcem in njihovim pomagačem židom je pa najhujši trn v oku združenje Slovanov, pa bilo to tudi samo enega plemena, kakor v tem slučaju hrvatskega. To upitje osnutku banke ne more škoditi, toda ilustrira pa prav dobro naše odnose, v katerih živimo. Ko bi bilo vse po volji Nemcem in Mažarom, bi morali avstro-ogerski Slovani živi v zemljo, kadar se upirajo z vso odločnostjo njihovega robstvu. Toda časi robstva so minuli, in Slovani vstajajo, pa se jih sosedí boje, kajti dan kazni mora priti tudi za njih.

Najbolje so se rogali katoliškemu shodu privrženci čiste stranke prava in njih organ „Hrvatsko pravo“ se je dosta nagrdil vseh mož, ki so pri tem shodu sodelovali. Tem ljudem seveda niso bili po volji sklepi katoliškega shoda. Povsodi stičejo za nekim izdajstvom proti Hrvatskemu. Tako jim zdaj tudi agrarna banka ni po volji, kakor je

zasnovana. Pravi hrvatski domoljubi ne smejo zahtevati, da bi se od čistega dohodka te banke povečaval osnovni kapital, marveč se mora najti toliko rodoljubov, ki bodo zbrali nekaj milijonov ter jih vložili v agrarno banko brez vsakega dobička, a kmetu naj se posojuje denar le po 3%. To je zares lepa ideja, pa se je že našel en mož, ki je zapisal v to svrhu 500 kron brezobrestnega posojila. Toda nastane vprašanje: koliko pa je takih mož na Hrvatskem, ki bi mogli in hoteli svoj denar dati v to svrhu brez vsakega dobička? Pa ko bi jih bilo tudi tisoč, ni s tem še nič storjenega, kajti potrebe hrvatskega kmeta so tako velike, da agrarna banka ne bode mogla niti zadovoljiti vsem zahtevam z domačim denarjem, marveč bode morala računati tudi z zunanjim kapitalom; tega pa ne more dobiti na tak način, kakor mislijo privrženci te stranke, pač pa po osnovi, kakor jo je izdal odbor agrarne banke. „Agrarmer Tagblatt“ je izračunal, da je na kmečkih posestvih na Hrvatskem najmanj 280 milijonov kron dolga. Če se misli kmetu pomoči, se bo moralo gledati, da bode kmet dobil za prvi čas vsaj ceneja posojila nego so sedanja, gotovo sploh vsa nad 8%. Potem bo treba poskrbeti za zboljšanje zemljišč in poljskega orodja, za nakupovanje živine itd. Če se hoče vse to izevesti, bo treba poiskati kapitala zunaj dežele, a le ta se bo mogel dobiti le na temelju solidnega ravnanja pri agrarni banki, ne pa s takimi osnovami, kakor je zgoraj omenjena, a spravljen na dan samo zato, da dela zmešnjave pri tako koristnem podjetju.

Od vladine strani se agrarna banka niti ne omenja, pač pa se ravno zdaj prav pogostoma piše in razpravlja v uradnih listih o koristi državnih zadrug, o katerih smo pa že govorili, s kakšno tendencijo se širijo po Hrvatske. Čudno je zares, da se za tako koristno stvar, kakor je hrvatska agrarna banka, ki je osnovana z najboljšimi nameni, brez vseh sebičnih namenov, in le v to svrhu, da se vzdrži hrvatski kmet na svojej rodnej zemlji celo pri vladinih privržencih ne najde ono zanimanje, ki se sicer kaže pri vsakem drugem denarnem podjetju. Žalostno je, da se pri tem podjetju ni zložil ves narod brez razlike, a še žalostnejše je, da se temu podjetju upirajo celo stranke na samem Hrvatskem. Vendar pa to večino hrvatskega naroda ne sme plašiti, marveč ga podvzati še na odločnejše delovanje. Za pravično stvar se gre, in pravica mora slednjič vendar zmagati.

Važnost trgovinskih pogodb.*

(Piše državni poslanec vodja Fr. Povše.)

II. Naša žitna kupčija.

V prvem članku pokazali smo, kolike važnosti je za avstrijsko kmetijstvo izvoz ječmena in iz njega izdelanega slada.

* Prvi članek je bil objavljen v št. 21 in nasl. „Slovenca“ pod naslovom „Naša avstrijska sladna obrt“. Opozorjamo na te strokovnjaške članke, ker obdelujejo gospodarske tvarine, s katerimi se ima baviti prihodnje tedne državni zbor.

naprej: oglašiti se moram v potovalni pisarni „T o m. C o o k e t S o n“ zaradi vseh listkov. Dunajska firma mi je sicer oskrbela vse bilijete, le onih po španskih progah ni mogla doposlati, a sporočila je, da jih dobim pri njenem vodstvu v Marseillu. Na podlagi spričevala, da sem jaz tista oseba, kateri mora dati marseillska trdnja vozne listke po španskih železnicah, odgovori agent, da naj počakam en dan ali dva dni tukaj, ker jih pričakuje vsak čas z Angleškega. Rad bi še ostal, da ogledam Marseille natančneje, a daljše mučenje se ne ujema s potovalnim načrtom, zato zahtevam kategorično, naj se mi povrne dotična že plačana svota. Jud — določne poteze so ga izdajale kot takega — premišljuje moj predlog in ne dá takoj pravega odgovora. Z nekim cinizmom piše dalje in dalje, pa vedno se odpirajo vrata in v komptoar dohajajo novi prišleci, ki imajo s principalom govoriti. Z vsakim se pomeni hitro, ter ga z naglo razsodbo in z vljudnim priporočilom kmalu odpravi, le jaz moram čakati nenačakovano dolgo, vsled tega imam pa priliko, opazovati moža v njegovem delovanju. Govori v vseh običajnih jezikih: francoski, španski, italijanski, angleški in nemški, le ruščine nisem slišal, brčkone jo tudi lomi

Sedaj hočemo navesti naš izvoz drugega žita (pšenice, rži, ovs, koruze.).

Da moremo jasno presoditi vso žitno trgovino, treba, da poznamo količino žitne produkcije v Avstro-Ogerski.

Na razpolago so mi izkazi za l. 1894 do 1898.

Pridelalo se je:

pšenice v Avstriji l. 1894.	12.900.000 kv.
„ na Ogersk. l. „	42.000.000 „
Skupaj . .	54.900.000 kv.
pšenice v Avstriji l. 1895.	10.900.000 kv.
„ na Ogersk. l. 1895.	42.500.000 „
Skupaj . .	53.400.000 kv.
pšenice v Avstriji l. 1896.	11.400.000 kv.
„ na Ogersk. l. 1896.	40.600.000 „
Skupaj . .	52.000.000 kv.
pšenice v Avstriji l. 1897.	9.400.000 kv.
„ na Ogersk. l. 1897.	26.300.000 „
Skupaj . .	35.700.000 kv.
pšenice v Avstriji l. 1898.	12.700.000 kv.
„ na Ogersk. l. 1898.	32.600.000 „
Skupaj . .	45.300.000 kv.
ječmena v Avstriji l. 1894.	13.600.000 kv.
„ na Ogersk. l. 1894.	13.700.000 „
Skupaj . .	27.300.000 kv.
ovsa v Avstriji l. 1894.	17.500.000 kv.
„ na Ogerskem l. 1894.	11.600.000 „
Skupaj . .	29.100.000 kv.
rži v Avstriji l. 1894.	21.000.000 kv.
„ na Ogerskem l. 1894.	12.600.000 „
Skupaj . .	33.600.000 kv.
koruze v Avstriji l. 1894.	4.100.000 kv.
„ na Ogersk. l. 1894.	20.410.000 „
Skupaj . .	34.510.000 kv.

Naša država (osobito z Ogerskega) je dokaj žita v inozemstvo oddajala. Temu pa pa ni več tako in naš izvoz žita je za toliko padel, da hočejo nekateri industrijalci iz tega sklepati, da je naša država, nekdanj eminentno poljedelska, postala že industrijska, to pa izvajajo iz tega, da se vse žito porabi za domače prebivalstvo, ter da avstrijsko poljedelstvo še celo ne zmora potrebnega žita pridelovati ter zadostiti potrebi domačega prebivalstva. Temu pa ni tako, ker vsled silno nizke cene ne splačuje se pridelovanje žita, zato opuščajo kmetovalci pridelovanje pšenice, ter se vkvarjajo s pridelovanjem krmnih rastlin. Res je pa, da se v državi dokaj več žita potrebuje, saj je to tudi naravno, ker se število ljudstva množi.

V dobi od l. 1881. do 1890. je izvoz našega žita bil še dokaj velik. Od te dobe pa je začel izvoz padati tako, da je do leta 1899. padel za 70 odstotkov!

Leta 1891. padel je izvoz žita že na 61%
„ 1892. „ „ „ „ „ 29 „
„ 1893. „ „ „ „ „ 30 „
„ 1894. „ „ „ „ „ 25 „
„ 1898. „ „ „ „ „ 1 „
„ 1899. „ „ „ „ „ 0,2 „

Nasprotno pa je uvoz ptujega žita v tej dobi zelo narasel:

za potrebo. Računi jako hitro, množenje in deljenje mu ne dela nobene težave, naj so številke še tako velike, saj ima pero in svinčnik, da mu ni treba preveč vbijati že itak plešaste glave. Poleg tega je vedno miren, nerazdražljiv, hladne krvi in krepkih živcev, kratko: človek kakor nalašč za tako službo. Znane so mu vse proge svetovnega prometa, ob strani mize ima razgrnjene zemljevide, vozne listke ti naredi za železne in pomorske ceste vseh delov sveta. Da, semtom je prirojen nenavaden talent za vsakovrstno kupčijo, iz katere si kujejo bogastvo. Tu sem spoznal, kako priprost hribovec sem v primeri s tem izvežbanim človekom. Ob stenah pisarne sede njegovi tajniki, ali kaj so že, vsi pišejo in računijo, ker se gotovo mudi z odgovorom na razna vprašanja.

Mislil sem vedno, da ima načelnik opraviti z mojo zadevo, a na vse zadnje spoznam, da se peča z drugimi rečmi. Tedaj ga opozorim še enkrat, naj vgodi moji prošnji, in sedaj še le odgovori, da povrne vozne listke v denarju. Ko pritrdim, da sem zadovoljen, veli blagajniku, naj mi izplača 100 frankov. Prejel sem pet napoleonov, jud mi poda milostno roko in končan je bil „boj za pravico.“

(Dalje prih.)

Leta 1891 pomnožil se je uvoz za 10%
 „ 1895. „ „ „ 20 „
 „ 1897. „ „ „ 134 „
 „ 1898. „ „ „ 213 „
 (to zaradi silno slabe žitne letine l. 1897.)
 leta 1899 za 77%.

Sploh se je v dobi 1891 do 1899 uvozilo ptuje pšenice 5.065.500 kvin. in odpade največji del vpeljane pšenice na Rusko (42%), na Rumunijo (21%), na Turčijo (15%), na Srbijo (8%), na Ameriko (9%).

V imenovanj dobi pa je naš izvoz pšenice tudi znašal 5.265.000 kvint.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 13. aprila.

O sedanjem parlamentarnem položaju

s posebnim ozirom na poljski klub se izjavlja eden njegovih članov v »Gazeti Narodowi« nekako takole: Glasovi o sestavi bivše večine ne najdejo v sedanjem parlamentu nikakega odmeva. Sicer pa tudi tedanja večina ni bila avtonomistiška, ker so se Jugoslovani prav malo navduševali za avtonomijo. Bila je marveč le antiliberalna večina, ki se je potegovala za narodno jednokopravnost. Danes so Mladočehi razdvojeni s konservativnimi Nemci in deloma tudi s fevdalci. Katol. Nemci se vsled zadnjih volitev ne morejo preveč eksponirati za narodne zahteve Slovanov. Jugoslovani so razcepljeni, v Bukovini so tudi nazadovale konservativci, kratko: vlada ima pred seboj parlament, v katerem ne more obnoviti prejšnje večine. Poljaki ne morejo torej na kak drug način poskrbeti za večino svojim gospodarskim zahtevam, kajti le o tej je sedaj možno govoriti. Večina za narodnostna vprašanja je nemogoča. V gospodarskih zadevah morajo se Poljaki poleg Mladočehov obrniti tudi do Nemcev v alpskih deželah. Le na ta način bo mogoča plodonosna delavnost v sedanjem parlamentu. — Član poljskega kluba hoče s tem očividno opravičiti poljski klub radi njegovega postopanja v zadevi tešinske gimnazije.

Ministerska posvetovanja.

Ogerski ministerski predsednik Szell in finančni minister Lukacs dospeta jutri iz Budimpešte in v ponedeljek se prične glavna skupna posvetovanja pod predsedstvom zunanjega ministra grofa Goluhovskega. Razgovor bo o končni sestavi skupnega proračuna, ki se predloži prihodnjima delegacijama. O tej zadevi so se minole dni že posvetovali mej seboj posamni ministri, posebno velikrat sta konferirala ministerska predsednika Koerber in Szell ter finančna ministra. Ob tej priliki se je menda že tudi določil pričetek delegacijskemu zasedanju, ki se prične glasom najnovejših poročil 20. maja.

Socijalno-politični odsek

sklicuje načelnik dr. Gross k seji prihodnji torek, 16. t. m., dva dni pred začetkom zborovanja. Odsek se bo posvetoval, kakor znano, o predlogih o uvedbi deset- oziroma osemurnega delavnika v rudnikih ter sploh o ureditvi delavskih razmer rudarjev. Glede delavne dobe je bil svojedobno v pododseku vsprejet predlog posl. Schoiswola, naj se uvede deset- in po preteku treh let osemurno delo. Socijalno-politični odsek se bo v prihodnji seji pečal samo z vprašanjem, kateri načrt, vladni ali pododsekovi, naj vsprejme za podlago nadaljnim razpravam.

Hartelov pozdrav kolinskim pevcem.

Včeraj smo omenili, da je došlo na Dunaj pevsko društvo iz Kolina, da priredi koncert in, kakor je povedal predsednik, tudi ovacijo cesarju. Zbog tega sta se ministri Hartel in namestnik Kielmansegg čutila dolžna odzvati se povabilu na pozdravni večer ter poleg zastopnikov dunajskega mesta in raznih korporacij pozdraviti prislece iz rajha, v katerih imenu je bavarski poslanik Podewils napil cesarju. Naučni minister je pa, kakor znano, ravno sedaj tudi častni predsednik kongresa antialkoholistov in je bil torej v nemali zadregi, kako naj se obnaša ob šampanjcem bogato obloženi mizi, ko bo moral naslednji dan prisostvovati obedu protialkoholistov in slaviti ondi abstinenco. To misel je mož tudi povedal v po-

zdravnem govoru. Minister se je zato odzval povabilu, da pozdravi dohod društva, ki bo koristil tudi domači umetnosti. Konečno je napil minister prijateljstvu dunajskega in kolinskega društva.

Poslanec Klofač.

v dveh okrajih pete skupine izvoljeni državni poslanec, je šele sedaj odložil mandat, ki ga je dobil v okraju Smichov. Dolgo časa je odlašal z odločitvijo im morali so ga k temu energično pozvati. Ker se je resignacija izvršila še tekom 90 dni, ko še niso ugasli mandati volivnih mož, bo vlada takoj razpisala novo volitev, da se s tem vsaj prihrani trud prvotne volitve.

„Tolerantni“ predsednik Loubet.

Pri vsprejemih in na raznih banketih povodom zadnjih slavnostij v Toulunu je bilo iz Loubetovih ust večkrat čuti, da je ves vnet za toleranco, slobodo in pravičnost. No, pravim katolikom se s tem pač ni mogel prav nič prikupiti, ker je vsakomur jasno, napram komu se v Franciji izvršuje ta program. Loubet hoče biti tolerant, a objednem podpira Waldeck-Rousseau-a. Prav pravi pesnik François Coppée: Loubet se imenuje tolerantnega; ko pa Waldeck-Rousseau napove katoliški veri vojsko, molči kot grob; pravi dalje, da je liberalen; ko pa parlament odpravi svobodo pouka, ne zine besedice; Loubet pravi belo, ministerstvo pa črno. — Ali menda hoče Loubet, naj bi bili tolerantni samo katoličani napram židom in framonom, naj se ne vtikajo v politiko in sploh javno življenje ter naj molče kot grob, ko jim bo vlada oropala slobodo in imetje. Tako tolerantnost pozna le framonovski liberalizem in za njo se ne more ogreti noben pošten človek.

Volitve v španski parlament

so definitivno razpisane na 12. maja. Prvotno je bilo določeno, da se vrše volitve takoj prve dni imenovanega meseca. Predvčerajšnji ministerski svet je pa ta čas podaljšal za teden dni, češ, da še niso dovršene vse priprave. Notranji minister je namreč naročil vsem guvernerjem, naj natančno pregledajo vse volivne imenike in jih po potrebi popravijo s sodelovanjem vseh političkih in socijalnih krogov, pravosodni minister pa je odredil, da bodo pri posamnih volivnih komisijah navzoči tudi notarji, da se tem lažje zasledi zlorabo in nepravilnosti. No, s kratka: Sagasta so hoče temeljito pripraviti za prihodnje volitve. Saj mu pa tudi prede. Prihodnji parlament mora odobriti vladno postopanje, sicer je Sagasti odzvonilo. V to svrhu pa potrebuje zanesljive liberalne večine, kar je bilo dosedaj v Španiji nemogoče. Treba je torej »temeljiti« poprav v volivnih imenikih in pa energičnega »dela« notarjev pri posamnih volitvah. Tem načinom menda vendar le pojde in Sagasta je rešen vsaj še za nekaj dni.

Buri se ne marajo pogajati.

Kakor je bilo pričakovati, so bile »pol-uradne« vesti angleških poročevalcev glede novih mirovnihih pogajanj povsem neosnovane. Sedaj se je moral oglasiti uradni list in povedati, da je poročilo iz Kapstadta, da bi bil Botha prišel nova mirovna pogajanja, povsem neosnovano. Angleži bi seveda radi videli, da bi se Botha že vendar prišel pogajati na podlagi pogojev, ki jih je določil Kitchener, a zadenejo pri Bothi vselej ob odločen odpor.

S položajem na Filipinah

»zmagovalni« Amerikani še niso zadovoljni, akoravno imajo v svoji oblasti prvega vstajkega vodjo Aguinalda. Odkar je ta v njih rokah, imajo jedno skrb več, ki jim zelo razburja živce. Amerikani ne vedo, kaj naj počno z Aguinaldom. Umoriti ali prognati ga ne smejo, ker jih ovira izjava glede amenitije. Imeti ga morajo torej vsekako pred očmi. Ameriške službe Aguinaldo brčkone niti ne mara. Kako prav je imel, pravijo, general Otis, ki je rekel, da ga niti ne mara, Dewey je pa nekoč izjavil, da ta mož nima zanj nikakega pomena. Predsednik prve filipinske komisije Shurman pa resno predlaga, naj se ujeti general imenuje za guvernerja kake pokrajine. Aguinaldo provzroča torej sedaj mnogo več skrbi, kot poprej, ko se je slobodno gibal v pustinji. Imajo namreč le njega, a drugega nič.

Dopisi.

Iz Dobrépolj, dne 12. aprila. »Narod« je prinesel v 76. številki iz Dobrépolj dopis, ki diši po barabstvu. Na tiste ostudne osebnosti ne maramo odgovarjati, ker nas ne žalijo prav nič, ker to »inteligence«, ki jih je izbruhala, dobro poznamo. Pač pa nekoliko korekturo, ne zaradi »inteligence«, pač pa zaradi namena, ki so ga imeli s tistim dopisom »častivredni« dopisniki. Med največjimi dolžniki in najslabšimi plačniki naše posojilnice so liberalci, in dejstvo, da so pri volitvah čisto svobodno postopali, dokazuje, da ni nihče vplival nanje. Sicer pa naj samo en slučaj povedo, kdaj se je na koga vplivalo kot na dolžnika posojilnice.

Udeležili smo se volitve ne zaradi druge, pač pa ker nečemo, da bi nam liberalna stranka tako vzgledno gospodarila, kakor je doslej. Odpustiti ne morete Jakliču. »ker v umazanih klerikalnih listih blati svojega vse časti vrednega predstojnika, svoje nekdanje dobrotnike...« Tisti predstojnik ve, da ni Jaklič ničesar pisal o njem in ga ni blatil, in čudno je, da trpi, da se to mnenje še nadalje vzdržuje. Toliko takta Jaklič pač pozna, da ve, da se ne spodobi pisati o svojem predstojniku javno, dasi razmerje mej njima ni tako, kakor je recimo med hlapcem in gospodarjem, kakoršno razmerje bi se od gotove strani rado vsililo. In »nekdanji dobrotniki«... Kdo se dandanes ne smatra dobrotnikom! Gospod, ki vrže z nevoljo dninarju trdo zaslužene vinarje, se pusti rad zmerjati dobrotnika... Tako je drugod, pa tudi pri nas. O, le tolažite se s psokami! Vi, ki pišete iz Dobrépolj v »Narod«, ne morete vzeti časti in veljave nikomur. Javnost morete le za kratek čas preslepiti... In kakšni reveži so ti liberalci! Nobenega dopisa ne morejo skovati posamezno. Precej je treba večjega sestanka, ali pri nas, ali v Laščah, ali kje drugje. Ker se boje odgovornosti, najemajo znanega pisarja, ki prenaša liberalne duhovitosti na potrpežljivi papir. Zadnji tak sestanek je bil včeraj. O srečne Poljane!... Mi se pa posmehujemo in pomilujemo te — praznoglave!

Iz Istre, 10. aprila. (Razmere v Buzetu.) Naš kmet prejema od sodišča v svojem jeziku pisane pozive in odloke. Skušalo se je to pridobiti že tedaj, ko so občino pridobili naši v roke, ali brezuspešen je bil ves trud. Na novo se je v tem smislu vlagalo prošnje pred in pod sodnikom Ganduzijem, ali niti posameznikom niti večjim skupinam prosilcev se ni posrečilo, da jim pade drobničica milosti z bogato obložene mize. Šele sedaj pod vrednim našim sodnikom g. Stepančičem prisvetilo nam je lepše solnce. No taljanski družbi to ne ugaja. Toda kaj hočem fakinažo bužetskega grada postavljati v ospredje; bolje je rečeno: bužetskimi šinjorom to ni všeč. Le par litrov vina je treba plačati in slavna mularija je pripravna iti pobirat kostanj iz ognja za gospodo.

Ovekovčena imajo do sedaj dva cveta iz vrta taljanske »avite kulture«. Prvi cvet je, da so še pred leti z mazilom pri vходу v grad počrnili hrvatske besede: C. kr. kotarsko poglavarstvo: Kopar; občina: Buzet; grad: Buzet, dočim so taljanski tiskane besede na deski ostale nedotakljive. Drugi cvet so si ovekovčeli na spominski plošči novo sezidanega zvonika župne cerkve v Buzetu. Na tej plošči sta bili vklesani imeni za zidanje zvonika zaslužnih mož kot veleč. g. dekana Anton Kalca in načelnika bužetske občine dr. M. Trinajstića. Hrvatski pisana spomenica in vklesani imeni teh dveh narodnjakov bodla so v oči Taljane toliko časa, dokler ni šinjorija potisnila nekemu dletu v roke, da je vse do zadnje črke popolno izklesal in pustil le spomin na sedaj vladajočega škofa mil. Andreja Marije Šterka, ki je po latinski pisan. Vsakdo si more misliti, da tega junaštva gotovo ni napravil pripadnik hrvatske stranke, temveč le oboževatelj taljanske »brutture«.

Nasprotniki se odlikujejo tudi z napadi s kamenjem ali z nezasluženim obrekovanjem

raznih oseb po svojih časopisih: »Piccolo«, »Il popolo istriano« ali tudi v izdajalski »Pravi naši slogi.« Najzadnja cvetka v tem vencu je bombardovanje s kamenjem na stanovanje pravičnega g. Stepančiča. Trn v peti našim taljanašem je ta sodnik radi določila, da se ima vsaka razsodba izdati v onem jeziku, v katerem je vložena prošnja ali tožba. Smatrajo ga kot največjega Hrvata, ki hoče na sodnji vpeljati novotarije in iztisniti popolnoma taljanski jezik in mu kot takemu kradejo po taljanskih časopisih pošteno ime. Seveda mislijo, ako se Hrvatom reže le košček pravice in enakopravnosti, da se je njim že zgodila gorostasna krivica. Prav do zadnjega se je vzdržal v svoji trmoglavosti c. kr. davčni urad. Ali želji davkoplačevalcev in energičnemu postopanju naše občine v Buzetu posrečilo se je premagati trmoglavost nekaterih prenapetnežev. C. kr. davčni urad se je moral ukloniti.

Razloček med sodnijo in našim davčnim uradom v jezikovnem pogledu je le ta, da dobivamo od sodnije razumljivo hrvatski pisane odloke in razsodbe, dočim slavni davkarski urad še le poskuša prevajati iz taljanskega jezika v hrvatski. Ni pa bolj nadležno na svetu kot prevajati uradne stvari iz jednega jezika v drugi! Ako pišejo: »Pozivlje se, da s i n o v a cerqua obaviesti...« ali pa: »Pozivlje se, da županska cerqua u... obaviesti...« ako tako pišejo, ni jim zamere, ker je znanje hrvatskega jezika pri njih še v povojih.

Vendar prvi korak je storjen. Upamo, da bode šlo od dne do dne bolje. Sedaj le še pričakujemo, je li bode tudi tu posegla vmes bužetska odlična mladež in s kamenjem bombardovala stanovanja davčnega preglednika in davkarja samega.

Slednjič omenjam le še c. kr. bužetske pošte. V naše popolno hrvatske kraje, v katerih 99 stotink ljudij niti besedice ne razume taljanski, pošilja nam poštar poštarkega sela, ki niti malo ne tolče po naše. Vse spremnice, nakaznice in dopisnice so tiskane le v nemškem in taljanskem jeziku in zopet vsi certifikati izdajajo se le v taljanskem in nemškem jeziku, o našem jeziku ni še duha ne sluha. Seveda, ako se človek pritožuje na pošti, dobi zato obljub poln koš, drugega pa nič. No, ker se zaradi jednega poštarkega sela in taljanski in nemški pisanih spremnic, nakaznic, dopisnic ne da na stotine davkoplačevalcev preleviti v Taljane in Nemce, zahtevali bomo, ako se naši želji ne ustreže, pravice — ne milosti — pri c. kr. poštnem ravnateljstvu v Trstu. Ako so se našim zahtevam udale c. kr. sodnija in c. kr. davkarija, ukloniti se nam bode morala tudi c. kr. pošta v Buzetu, ker ona je zaradi nas, ne mi zaradi nje!

Tedenski koledar.

Nedelja, 14. aprila: 1. povelikonočna (bela). Justin; evang.: Jezus se prikaže pri zaprtih vratih. Jan. 10. — Ponedeljek, 15. apr.: Helena cesarica. — Torek, 16. apr.: Julijana dev. m. — Sreda, 17. apr.: Liberal šk., Anicet p. — Četrtek, 18. apr.: Apolinarij m. — Petek, 19. aprila: Leon IX. p. — Sobota, 20. apr.: Viktor m. — Solnce izide 15. aprila ob 5. uri 17 min., zaide pa ob 6. uri 43 min. — Lunin spremen: Mlaj 18. aprila ob 10. uri 35 min. — Musica sacra v nedeljo, 14. aprila: V stolni cerkvi velika maša ob 10. uri: Mašo »Salve Regina« zl. G. E. Stehle, aleluja in verzikla zl. Ant. Foerster, ofertorij G. E. Stehle. — V mestni cerkvi sv. Jakoba velika maša ob 9. uri: Cecilijino mašo v B-dur zl. J. B. Benz, graduale »Aleluja. In die resurrectionis meae« A. Foerster, ofertorij »Angelus Domini« G. E. Stehle.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 13. aprila.

Ljubljana in slovanski časnikarji.

Na tretji shod slovanskih časnikarjev v Dubrovniku je poslal ljubljanski župan Ivan Hribar brzojavko, s katero je povabil slovanske časnikarje, da pridejo k četrtemu kongresu v Ljubljano, kjer jih bode Ljubljana gostoljubno sprejela. Letos je bil Zagreb določen za ta shod, a iz politič-

nih vzrokov je bil tam shod nemogoč, in zato se je prenesel v Dubrovnik. Dubrovnik je še izza časa svoje ljudovlade imovito mesto, katero je moglo dostojno sprejeti zastopnike slovanskega časopisja. Ta častna naloga doleti torej morda že prihodnje leto Ljubljano, ki bo seveda kakor zlata Praga in slavni Dubrovnik na to vabilo svojega župana pripravljena, da z vsemi svojimi narodnimi in finančnimi močmi ne zaostane za imenovanimi mesti. Predsednik Chylinski je dal brzojavno ponudbo Hribarjevo na glasovanje in je bila sprejeta. Urednik »Soče« Andrej Gabršček je še posebno vabil na shod v Ljubljano. Torej se snidejo prihodnji Rusi, Poljaki, Čehi, Slovaki, Hrvati in Srbi v — Ljubljani. Sedaj bi bilo pač želeti, da Hribar čim najpreje spravi finančno stanje ljubljanskega mesta v ravnotežje. Bilo bi vendar žalostno, če bi zastopniki vsega slovanstva, ki bodo na račun Ljubljane banketovali, našli Ljubljano — v dolgeh!

Katoliška družba za Kranjsko. Včeraj se je konstituiral odbor »Katoliške družbe.« Predsednikom je izvoljen č. g. kanonik dr. Andrej Karlin, podpredsedn. g. dr. J. Janežič, tajnikoma gg. Fran Leskovic in g. Anton Janežič, blagajnik č. g. župnik Starč, knjižničarjem pa č. g. dr. Aleš Ušeničnik.

Sestanek ljubljanskih duhovnikov se vrši vsak prvi ponedeljek v mesecu ob petih popoldne v knezoškofovski palači. Duhovniki z dežele vedno dobro došli! Za ta mesec bo sestanek — ker prvi ponedeljek ni bilo mogoče — prihodnji ponedeljek, 15. aprila.

Javno predavanje. Odbor »Slov. kršč.-soc. zveze« vabi k javnemu predavanju, ki bodo prihodnje sredo točno ob pol 8. uri zvečer v »Kat. Domu.« Predaval bo g. dr. Evgen Lampe o unijativstvu. Vstop prost.

Občnizbor »Pripraviškega doma« se vrši, kakor znano, v nedeljo dopoldne ob 1/2. uri v stanovanju g. predsednika kanonika Zamejica, na kar opozarjamo društvene člane in njih prijatelje.

»Zahvala šentjakobskih volivcev mestnemu občinskemu svetu.« »Narod.« trdi, da bodo volivci šentjakobskega okraja pri prihodnji priliki dejanski pokazali zahvalo ljubljanskemu občinskemu svetu na njegovem sklepu, da se bodo strokovne obrtne šole zgradile v njihovem okraju. Danes smo dobili od nekaterih šentjakobskih volivcev zavrnilo, da tudi oni bridko čutijo, da bi bilo nujno potrebno, nekatere sedanje obč. svetnike zameniti z drugimi. To so šentjakobski volivci občutili posebej pri zadnji obrtni šoli, ker so se s toliko silo morali boriti, da ohranijo svojemu okraju nekaj zaslužka. Seja z dne 31. decembra l. l. volivcem šentjakobskega okraja še ni šla iz spomina! Ako sedaj volivci šentjakobskega okraja dobe drž. obrtno šolo v svoj okraj, tedaj se imajo za to v prvi vrsti zahvaliti svoji žilavosti, da so pobili tisto mnenje, katero se je na tako odločen način pokazalo proti zastopnikom šentjakobskega okraja v seji 31. decembra l. l. Značilno za naš sedanji občinski svet je, da se je moral šentjakobski okraj sploh toliko truditi, da ga obč. svet ni pustil v popolni zapuščenosti in revščini. Nikdar pa volivci šentjakobskega okraja ne bodo pozabili strastnega nastopa Jožefa Turka v seji obč. sveta 31. dec. l. l. Res čudno se nam zdi, da se zopet usiljuje za kandidata tega moža, ki ni storil družega, nego da je podražil mestne vožnje. Občinski svet naj nam ne zameri, ako mu bomo prihranili radost v bodoče imeti v svoji sredi tako moč, kakor je Jožef Turk s tem, da Jožefa Turka ne bomo volili!

Mnogo šentjakobskih volivcev.

Umrl je previden s sv. zakramenti v petek zjutraj ob pol 7. uri, kot smo že včeraj poročali, umirovljeni župnik, č. g. Simon Jan v Hrastju pri Kranju. Služil je za kaplana v Črnem Vrhu pri Idriji na Trati, v Št. Jerneju, v Laščah, v Hinjah; bil župni upravitelj na Koprivniku; župnik v Poljškem, v Lučinah in pri sv. Trojici pri Cerknici. Poldrugo leto bival je v Hrastju, v župniji Št. Jurij pri Kranju. Bog mu daj večni mir! Pokopan bo pokojnik v Šenčurju pri Kranju jutri, v nedeljo, popoldne ob

treh. Mrtvaško opravilo bo v sredo ob devetih v Šenčurju.

Pozor! One gospode, ki so dobili prvi zvezek »Socijalizma« na ogled in ki se ne mislijo naročiti, prosimo, naj nam prvi zvezek vrnejo, ker sicer jih smatramo za naročnike. — Odbor »Slov. kršč.-socijalne zveze.«

Čast in zahvala »Slov. Narodu«! V četrtkovi svoji številki je »Slov. Narod« doslovno in skrupulozno po »Slovenca« priznal, da je nova dekanjska in župna cerkev v Šmartnem pri Litiji premajhna in tako brez § 19 podavil svoje debele race o preveliki šmartinski katedrali. Vse odpuščeno!

Dekan Lavrenčič.

Ali je treba opozicije v ljubljanskem občinskem svetu? Znano je, da so se mestna dimnikarska dela oddala za 772 kron dražje, nego je bila občinskemu svetu na razpolago nižja ponudba. S tem je občinski svet pokazal svoje gospodarstvo. To omenjamo radi tega, ker nam je ravnokar prišel v roke protest g. Spitzerja, v katerem se mej drugim tudi čita: »Z odlokom mestnega magistrata z meseca decembra 1900 bila so razpisana dimnikarska dela za mestna poslopja v Ljubljani in to s terminom za vlaganje ponudb do 4. decembra 1900 do 10. ure dopoldne zadnji čas. Podpisani prinesel je gori omenjeni dan ob določenem času svojo ponudbo s priloženim vadijem. Na poziv gospoda Benda nekaj minut pred 10. uro sem oddal jaz svojo ponudbo, gosp. Dopfer svojo, med tem ko je gosp. Verhovec le odgovoril, je že dobro, in odšel, ne da bi bil kakšno ponudbo oddal. Gospod Stricelj pa je došel šele ob polu najdaljši uri s svojo ponudbo in koja je bila, če tudi najdražji, sprejeta. Protestiram torej tudi proti temu, da se je sprejela ponudba g. Stricelja, ker je bila oddana veliko po pretečeni določenuri, kar je nepravilno v smislu razpisa.« Ta protest g. Spitzerja se v občinskem svetu niti prebral ni in brez vsakršnega protidokaza se je šlo preko njega na dnevni red, poročevalec pa je bil Striceljev prijatelj Jožef Turk. Res lepe razmere!

Domača umetnost. V prodajalnici g. Kolmanna na Mestnem trgu je razstavil domači slikar g. L. Gril lepo izvršen portret.

Ljubljanska meščanska godba ima v torek dne 16. t. m. ob 8. uri zvečer v mali dvorani »Narodnega doma« svoj prvi občni zbor. Na dnevnem redu je: 1. Poročilo pripravljalnega odbora. 2. Volitev odbora. 3. Volitev dveh računskih preglednikov. 4. Določitev članarine. 5. Slučajnosti. — Po zborovanju je promenadni koncert in prosta zabava. Ker ima na to zborovanje pristop vsakdo, ki hoče podpirati godbo, je le želeti, da se tega zborovanja meščanstvo mnogobrojno udeleži in da se izvoli odbor, ki bo imel voljo in sposobnost povzdigniti godbo na tako stališče, da bo primerna za Ljubljano, in ki bo imel pred očmi, da je godba za vse meščanstvo brez izjeme. Godba ima doslej 24 mož in 28 učencev. Učenci lepo napredujejo in v pol leta jih bo menda nad polovico sposobnih za javnost.

Ljubljanske novice. Umrl je umirovljeni dež. sluga g. Petcosig v 81 l. svoje starosti. — V Tacnu so ujeli 35-letnega prisiljenca Romana Ballmanna, ki je ušel od dela pri firmi Tauzher. — Nove kolesarske tablice. Tablice s številkami za kolesarje so v Ljubljani presegle število 2000. Pričela se je tretja serija tablic z zeleno barvo in rdečimi številkami. — Mlada drevesa so se usadila tekoči teden od gledališkega trga do Bleiweisove ceste. — Samomori v Ljubljani. Naprošeni smo objaviti, da govorice, ki se širijo po Ljubljani, da se je včerajšnji poskušeni samomor zgodil v hotelu pri Grajžarju, niso resnične. Pri Grajžarju je stanovala samo teta Lukrecije Atzel, poskušeni samomor se je pa zgodil v drugem hotelu. — Nova pivovarna v Ljubljani. Znano je, da se je zadnji čas razpravljalo v tukajšnji gostilničarski drugi o ustanovitvi nove pivovarne. Dne 18. t. m. bo v hotelu pri Maliču ob 4. uri popoldne shod gostilničarjev in pivovar

narjev, ki bo to zadevo razpravljal in ako mogoče dosegel sporazumljenje.

Naskok na Šiško. V Šiški se vrše v kratkem občinske volitve. Etnin Kristan sklicuje v ta namen shode soc. dem. železničarjev in trdi se, da hočejo socijalni demokratje dobiti občinsko blagajno v svoje roke. Take lepe namene imajo socijalni demokrati s svojimi naprednimi prijatelji.

Prebrisana Ljubljanka. Z Rakeka se nam dodatno k včerajšnji naši notici poroča, da Vozlaček ni pri natakarcu shranila svojemu staremu očetu ukradeni denar. Vozlaček se je pripeljala z Ukro in je hotela prenočiti v restavraciji g. Ševarja, a zvečer se je premislila in rekla, da gre k teti v Trst. G. Ševarju se je stvar sumljiva zdela, zato je naročil, naj se dekleta opazuje. Vozlaček je bila zelo radodarna ter je denar darovala, ne da bi poznala človeka. Po noči ob 3. uri je prišel poštni upravitelj g. Ševarju povedat, da je Vozlaček 1000 gld. ukradla svojemu staremu očetu. Gosp. Ševar je vstal, dal dekletu poklicati v stransko sobo in energično zahteval denar ter ji sicer zagrozil z aretacijo. Dekle se je vstrašilo in je g. Ševarju v pričo 2 priči izročilo 815 gld., katere je g. Ševar že odposlal lastniku Francetu Jamniku. G. Ševar je dekletu naročil, da mora takoj v Ljubljano, in je celo naročil na vlaku, naj se jo pred Ljubljano ne pusti izstopiti.

Kranjska hranilnica je po sklepu zadnjega občnega zbora naklonila mej drugimi podpore naslednjim dobrodelnim zavodom, šolam in društvom: Ljublj. ubožnemu zakladu 5000 K, Elizabetini otroški bolnici 1000 K, za pet škrofuloznih otrok v morskem zdravilišču Gradežu 560 K, za podporo ubožnih, iz bolnice odpuščenih rekonvalescentov 400 K, ljublj. delavskemu, bolniškemu in invalidnemu društvu 200 K, Jožefinumu 400 K, Vincencijevi družbi 1400 K, dekliški sirotišnici 600 K, Vincencijevim konferencam štirih ljublj. župnij 1600 K, društvu zdravnikov za podporo vdov in sirot 600 K, društvu gospej kršč. ljubezni 1500 K, Elizabetinemu gospejnemu društvu 300 K, trgov. boln. in pokojninskemu društvu 600 K, delavskemu boln. in podpornemu društvu v Trzinu 200 K, bolnišnici in hiralnici v Idriji 400 K in frančiškankam v Ljubljani 200 K; dalje: obrtni strokovni šoli za lesno industrijo v Ljubljani 1600 K, strokovni šoli za čipkarstvo in umetno vezenje v Ljubljani 500 K, obrtni šoli v Kočevju 1000 K, obrtnim nadaljevalnim šolam v Kočevju, Kranju, Kamniku, Trzinu, Radovljici, Skofjiloki, Krškem, Postojni, Novemestu, Št. Vidu pri Ljubljani, Ribnici, Šmartinu pri Litiji in v Zagorju po 100 K, oni v Metliki 140 K, filharmonični družbi 3700 K, Glasbeni Matici 400 K, za meščansko šolo v Krškem VI. obrok 800 K, dekliški šoli č. ubogih šolskih sester v Šmihelu pri Novemestu 200 K, za Huthov zavod v Ljubljani 11.300 K, I. gimnaziji v Ljubljani 400 K, drugi 300 K, dalje gimnazijam v Kočevju 200 K, v Kranju 400 K, in Novemestu 200 K, realki v Ljubljani 400 K, učiteljski 400 K, I. in II. mestni ljudski šoli po 400 K, uršulinski šoli v Ljubljani 500 K, v Škofjiloki 200 K, mestni sloven. dekliški šoli ljubljanski 200 K, deški šoli v Novemestu 200 K, dekliškima v Kočevju in Novemestu po 100 K, šoli na barju 100 K, Lichtenthurničnemu zavodu 400 K, obrtnima nadaljevalnim šolama na ljublj. deških šolah po 100 K, podkovski šoli v Ljubljani 100 K, »Narodni šoli« 400 K, za ubožne visokošolce iz Kranjske v Gradcu 200 K, dijaškim kuhinjam v Kranju, Novemestu in Kočevju po 100 K; dalje: ljublj. gasilnemu društvu 1000 K, katol. rokod. društvom v Ljubljani 400 K, Novemestu, na Vrhniki in Št. Vidu pri Ljubljani po 100 K, patrijičnemu gospejnemu pomožnemu društvu 600 K, »Rudečemu križu« 600 K, ljudski kuhinji 200 K, učiteljskemu društvu 700 K, ribarskemu društvu 200 K, pogozdovalnemu društvu 300 K, podpornemu društvu pomožnih uradnikov v Ljubljani 200 K, muzejskemu društvu 300 K, tiskarskemu društvu 100 K, bolnici usmiljenih bratov v Kandiji 2000 K, društvu za podporo odpuščenih kaznjencev 400 K, »theatervereinu« 3000 K, g. prof. Müllerju za »Argo« 200 K, soc. dem. izobraž. društvu 100 K, bolnici v Krškem 2000 K, škofij.

umetn. društvu za muzej 200 K, za popravilo kapitelske cerkve v Novemestu 10.000 K, ter za razne druge nemške zavode, v vsem skupaj, kot smo že omenili, 134.131 K 19 h, ter za nemško gledališče 40.000 K.

Nova podružnica »družbe svetega Cirila in Metoda.« V Kapeli pri Radgoni sauje se podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za gornjeradgonski okraj ter se bo v kratkem vršilo ustanovno zborovanje.

Srečni škedenj. Poitalijančevanje Škedenja Lahom ne gre dovolj hitro od rok in radi tega hočejo Lahi osrečiti Škedenj z laškim otroškim vrtcem, katerega otvori »Lega Nazionale« 16. t. m. v hiši ondotnega kapovile.

Stoletnica Slatinskega kopališča. Slatinsko kopališče obhaja letos 100letnico, odkar je v posesti štajerske dežele. Prvi zaznamek gostov je izkazal 654 obiskovalcev, lanski pa 3000! Vsako leto se razpošlje nad 1.250.000 steklenic zdravilne slatinske vode.

Ponesrečen dijak. Včeraj je padel na ljubljanskem Gradu dijak Viktor Traven pri botaniziranju kake tri metre globoko ter se znatno pobil.

Iz Tržiča se poroča: Sedmošolca Kristanca, o katerem smo poročali v »Slovenca«, da se je izgubil, so dobili na Korškem v Sinčivasi, to je tretja postaja od Celovca. Tako se danes govori po Trzinu.

Velika hrvatska slavnost v Oseku. Dne 25., 26. in 27. maja bo v Oseku velika narodna slavnost. Pevsko društvo »Lipa« blagoslovi svojo zastavo in vabi k slavnosti tudi slovenska društva. Istočasno bodo zborovali v Oseku »Savez hrvatskih pjev. društva.«

S kopitom ga je ubil. 16 letni hlapec Andrej Zupanc v Dravljah je udaril nekega konja od zadej preko hrbta. Konj je z zadnjima nogama Zupanca odbil od sebe in ga tako udaril v trebuh, da je Zupanc v treh dneh umrl.

Varujte se amsterdamskih podjetij za srečke. Trgovska in obrtna zbornica nam javlja: Več podjetij v Amsterdamu, ki se pečajo s prodajanjem srečk, ima v službi agente, ki potujejo tudi po Avstro-Ogerskem in zlasti revnejšim slojem usiljujejo srečke, češ da ni težko zadeti lepe dobitke. Iz jako zanesljivega vira smo izvedeli, da so ta podjetja zelo neresna, in zato svarimo pred kupovanjem teh srečk.

Napad na domobrance. Piše se nam: »Slov. Narod« ne more pustiti pri miru nobene stvari. Sedaj se je spraval na domače fantetukajšnega domobranskega polka. Povod mu je dala neka praska mej vojaki 17. pešpolka in domobranci. »Slov. Narod« se je v dotičnem dopisu spraval tudi nad nekega podčastnika, o katerem lažnjivo pravi, da je z golim bajonetom mahal po vojaki. Res pa je, da je podčastnika nek vojak zagrabil za prsi, a podčastnik se mu je iztrgal ter šel po patroljo, katera je takoj prišla in dva vročerkvneža od 17. pešpolka aretovala. Prav zaničljiva je za domobrance »Narodova trditev, da bi par mož 17. polka ne zapodilo niti šest najboljših domobrancev. Ves dotičen »Narodov« dopis je sploh javno smešenje domobrancev. Seve »Narod« sme kaj takega storiti nekažnovan, kakor je smel lažnjivo poročati pred meseci, da ob Mubejevem pogrebu častniki niso pustili od groba preč duhovnika, ko je le-ta opravil svoje opravilo. Res lep list »inteligence« je »Narod«, kateremu se zdi potrebno smešiti domače vojake domobrance. Domobranci bodo že poskrbeli, da »Narodove« urednike mine veselje zaletavati se vanje!

Pod nos dobil je graški občinski svet, ker je na predlog starokatolika Goltscha protestiral proti duhovnim vajam na srednjih šolah ter izrazil nado, da ravnatelj šol takih duhovnih vaj ne bodo dopustili. O svojem sklepu je občinski svet graški obvestil tudi ravnatelje srednjih šol v Gradcu. C. kr. namestništvo v Gradcu je sedaj graškemu zastopu sporočilo, da je občinski svet s tem sklepom prekoračil svoj delokrog, ker nima pravice uplivati na pedagogično-didaktične zadeve srednjih šol. Namestništvo pravi, da tako umešavanje odločno zavrača. Dopis namestništva se je izročil pravnemu

odseku, ki se bode posvetoval, ako je proti napraviti rekurz.

»Trgovski dom« v Zagrebu. Predvčerajšnjim je otvorilo svoje prostore naj-novejše zagrebsko društvo »Trgovački dom«. Prostore ima društvo na vogalu Jelačićeva trga in Gajeve ulice ter ima garderobo, dve igralnici, konverzacijske sobe, dve sobi za čitanje, sobo za biljard, zborovalno dvorano, predsedniško in tajniško sobo. Društvo si je ustanovilo tudi posebno strokovno knjižnico.

Od rokodelskega pomočnika do vseučiliškega profesorja. Taka karijera je pač redka v Avstriji. Jeden tistih redkih energičnih mož, ki napravijo tako karijero, je bil predvčerajšnjim umrli kršč. soc. poslanec profesor Schlesinger, ki je bil svoj čas priprost tkalec, a se je s svojo odločnostjo povzpela do vseučiliškega profesorja.

P. Volbert na Dunaju. P. Volbert, ki je z velikim uspehom vodil sv. misijon v ljubljanski stolni cerkvi, ima sedaj misijonske pridige na Dunaju v cerkvi svetega Štefana. Dunajčani se udeležujejo svetega misijona v veliki množini.

Papežovo »bogastvo«. V mesecu marcu objavil je ital. list »Italie« in za njim seveda vsi židovsko-famasonski listi nastopno senzačno vest o »bogastvu« ujetnika v Vatikanu: »Papež je v posesti Vatikana z vsemi pripadajočimi poslopji, zbirkami, vrtovi itd. kakor tudi neštevilnih posestev in hiš, šele pred kratkim pa je podedoval za 10 milijonov. Vse premoženje se ceni na 2 milijardi 120 milijonov. To donaja 120 mil. letne rente, torej 10 milij. na mesec, 2 milij. na teden, 411.000 lir na dan, nad 17.000 lir na uro, 285 lir na minuto in okoli 5 lir na sekundo. K temu pridejo še razni dohodki, tako Petrov novčič, od kongregacij, samostanov itd.« — To največjo bedarijo, kar so jih sploh kdaj objavili čifutski listi, so seveda takoj primerno osvetlili katol. listi, mej drugimi »Köln. Volkszeitg.«, dunajska »Reichspost« in graški »Volksblatt.« Povedali so ti listi, da imata Vatikan in Lateran s svojimi dragocenostmi res neizmerno vrednost, a da zidovje, vrtovi, zbirke, umetnine umevno ne donajajo prav nikakih dohodkov, marveč provzročajo njih vzdrževanje le ogromne stroške. Potem pa pridejo plače uradnikov, stroški za cerkveno osrednjo vlado, za diplomatsko zastopstvo, podporo cerkvenim ustanovam itd. Letni izdatki se proračunavajo na 7 milijonov lir. Od tega se pa le tri sedmine pokrijejo iz obrestij kapitalij, ki so jih dobrotniki podarili apostolski stolici. Vse drugo se mora pokriti z — milodari. Zidovje torej ne donaja nič. — Vkljub temu pricaplja »Rodoljub« z 11. t. m. in doslovno ponatiskuje omenjeno bedarijo.

Ruska carska družina se je preselila iz Carskoje selo v Petrograd.

Vihar v Benetkah. V Benetkah je predvčerajšnjim po noči divjal kakih 20 min. strahovit vihar, ki je porušil mnogo dimnikov. Opeka je letela na cesto. Mnogo oseb je ranjenih.

Koliko pisem dobe vsak dan vladarji? Po poročilih nekega inozemskega lista, ki se kaj rad peča s kronanimi glavami, dobi papež vsak dan 20—22.000 poštnih pošiljatev, katerih pa seveda ne odpre in pregleda vseh sam. Za njim pride predsednik severo-ameriških zveznih držav, kateremu dostavijo pismonoše vsak dan 1400 pisem in 3—4000 časnikov. 450 milijonov angleških podanikov pošilja kralju Edvardu 1000 pisem in 2—3000 časopisov na dan. Ruski car jih dobi 650, italijanski kralj 500 in kraljica Viljemina 100 do 150, katera vse sama prebere.

Socijologična predavanja in socijalne kurze prirejajo pogosto italijanski katoličani. V Genovi dela zato posebno društvo, ki po celi Liguriji organizuje taka predavanja. Poučuje se o vseh vprašanjih, ki ločijo katoliški nauk od liberalnega in socijalnodemokratskega.

Zavetišče za časnikarje. V Odesi se je slovesno otvorilo zavetišče za časnikarje in za stavce, ki so uslužbeni pri časopisih. Potrebna sredstva so dala razne ustanove in darovi. Zavetišče nosi Puškinovo ime ter je v njem sedaj prostora za 40 oseb, s časoma se pa razširi.

Pivo na vago. Na Nemškem je bil patentovan električni stroj, s katerim je mogoče prodajati pivo na vago; in tako že v nekaterih nemških krajih prodajajo pivo na vago in ne več na litre. Gost zahteva pol kile ali pa toliko in toliko dek piva. S tem se bode bojda več prodalo piva in manj penj. Srečni Nemci!

Krvav boj. V Sommatinu na Italijanskem so prošli teden hoteli slovesno blagosloviti lep križ, ki je bil postavljen kot znamenje na poti. K slovesnosti pa pride vladni zastopnik z orožniki, ki je zapovedal, da se mora ljudstvo takoj vrniti in da se križ ne blagoslovi. Ljudstvo je bilo razjarjeno nad tem postopanjem in nekaj pogumnejših se je uprlo. Orožniki so vstrelili v zrak, da prestrašijo množico. To je pa ljudi še bolj razburilo in nekateri so začeli metati kamenje v orožnike. Zdaj so ti resno vstrelili in več oseb ranili. Petnajst oseb je ranjenih, vlada je poslala obilo vojakov. Ali je pametno, da vlada zabranjuje nedolžne cerkvene slovesnosti?

Umor nemškega častnika v Pekinu. Nemški stotnik Bartsch, o katerem smo včeraj poročali, da so ga našli v Pekinu na cesti prestreljenega, je bil umorjen. Nek Kitajec je streljal nanj iz zakotja. Krogla je stotniku obitčala v trebuhu. Šest prič umora je zaprtih.

Skrivnostna dogodba. V Przemyslu so dobili hčer neke perice lepotice Julijo Kos, v stanovanju nekega častnika ustreljeno. Policijska poizvedovanja so dognala, da dekle ni zapustilo častnikovo stanovanje dva tedna. Vojaški zdravniki pravijo, da se je izvršil samomor. civilni zdravniki so pa drugega mnenja.

Tovarna smodnika zletela v zrak. Iz Petrograda se javlja, da je tovarna smodnika v Oehašen zletela v zrak. Pazniki so bili raztrgani v kosce.

Trikratni morilec. Poročali smo, da je 8. januarja t. l. mizarski pomočnik Štefan Wanyek na Dunaju, zasačen pri tatvini, ustrelil tri osebe. Včeraj je Wanyek stal pred dunajskimi porotniki. Odgovarjati ni hotel na nobeno predsednikovo vprašanje. Na svojega zagovornika, ki je prosil milostne obsodbe, je zavpil, da noče nobene milosti. Wanyek je bil obsojen k smrti na vislicah.

Prebivalstvo Srbije broji po najnovejši štetvi 2,535.066 duš. Od zadnjega ljudskega štetja se je prebivalstvo pomnožilo za 181.286 duš. Belgrad ima 75.161 prebivalcev.

Radovoljno v smrt. Na Grškem se je zgodilo nekaj nenavadnega. Nek Tarissi je bil radi zločina umora obsojen na smrt. Posrečilo se mu je, da je pobegnil v inozemstvo, kjer je živel dva meseca. Sedaj se je Tarissi sam prostovoljno vrnil v domovino ter se sam izročil oblastvom s pozivom, naj izvrše obsodbo.

Redka starost. V Ameriki v državi New Jersey imajo v sirotišnici nekega Noak Rabyja, ki je te dni dopolnil svoj 129 letni rojstni dan.

Sejmi po Slovenskem od 15. do 20. aprila. Na Kranjskem: 15. na Skarucini, v Borovnici, Osilnici, Podbukovju poleg Krke, na Igu, v Ribnici, Jagnenci na Vačah, Št. Juriju pri Gamberku in Šturiji; 16. v Metliki in Bušeh vasi; 17. v Grahovem; 18. v Strugah in pri Cerkvu. — Na slov. Štajerskem: 15. pri Sv. Lenartu v Slov. goricah, pri Sv. Mohorju, v Rogatcu in Vojniku; 17. na Vranskem, v Kapeli pri Brežicah in Sevnici ob Savi; 20. pri Sv. Tilnu. — Na Koroškem: 15. v Zgor. Dravogradu. — Na Primorskem: 15. v Slivju in Palmi; 16. v Novem gradu; 20. v Turjaku (dva dni) in Vidmu (pet dni).

Darovi.

Za Jeranovo dijaško mizo: G. Janez Škrjanc, župnik v Vremu, 3-50 K.

Za aleksandrijske Slovence: Katoliško izobraževalno društvo sv. Jožefa v Trzinu, 2 K, g. J. Potokar, kaplan v Trzinu, 2 K, g. J. G. v Ljubljani, 12 K, neimenovan 10 K, g. J. Š. 1 K, nekdo 1 K, neka oseba v Trzinu 40 h, gosp. profesor A. Z. v Ljubljani 20 K, g. Filip Petovar, posestnik v Iljaševcih tik Ljutomeru, 10 K.

Vivant sequentes! Bog plačaj!

Narodno gospodarstvo.

Glavna zagonetka našega narodnega gospodarstva.

(Po predavanjih dr. Viljem Neuratha, prof. na c. kr. visoki šoli za kmetijstvo priobčujo F. P.)

(Dalje.)

V raznih časih so nacionalni ekonomisti zadevo razno tolmačili. Tako je konc. 18. in v začetku 19. stol. imel veliko upliva nauk Malthusov, ki ima to-le obliko:

»Čim bolj napreduje tehnika, ob enem se pa tudi ljudstvo močno množi, tem lažje postaja pomnoževati najraznovrstnejše nagizdne izdelke (Luxusartikel), vedno težavnejše pa je pomnoževati potrebni živež, kajti treba je vedno globlje orati, bolje gnajiti, lotiti se bolj nerodovitne in bolj oddaljene zemlje za pridelovanje. Zato so redoma obrtni in nagizdani izdelki vedno cenejši, dočim sta potrebna hrana in priprosto stanovanje vedno dražja. Preobljudenje nižjega ljudstva je torej vzrok bede velike množice, katerej se lahko opomore z nepravim dvostručnim zistemom, ki bi omejil preveliko število nižjega ljudstva.

Da pa preveliko razmnoženje blaga sploh, in obrtnih izdelkov posebej vodi do takozvanih kriz, ima sledeči vzrok: Bogataši prejšnjih časov so se držali pravila »živeti in pustiti živeti« t. j. čim večji dohodki, tem večji izdatki. Ako se je njih bogastvo množilo, so i sami živeli sijajneje, vzdrževali so pa tudi več bojnikov, učenjakov, umetnikov, rokodelcev, služabnikov in jih bolj plačevali. Moderni bogatini pa kupijo samo kapital ter smatrajo vse stroške, ki jim ne prinese več denarja, kot zlo, ki se ga je varovati. Zato orjaške zaloge blaga ne morejo dobiti konsumentov, kupčija zastaja in vedno se ponavljajo krize.

Ta nauk o škodljivosti varčevanja in o koristi velikih izdatkov je potrjevalo tudi sledeče dejstvo:

Marsikaka država, posebno Anglija se je ob velikih vojskah, ki so požirale orjaške svote od l. 1793—1814 mogočno povzpela v blagostanju. Ko pa je nastopilo pomirjenje, prineslo je seboj tudi hude gospodarske stiske in polome. Tudi napredek v poljedelstvu od l. 1815 in posebno še vrsta zelo bogatih žetev, je imela za posledico hude gospod. krize in vseobčno bedo. Sedaj so morali resni, samostojni in kritični možje Malthusovo teorijo odločno zavreči, ker se misel vedno težjega pridelovanja potrebne živeža kot vzrok družabne bede ni vjemala z ravno omenjenimi prikaznimi. Pa tudi drugi del Malthusove teorije, po katerem bi bilo vsemu vzrok preveliko varčevanje in premajhni izdatki bogatinov, ni bil vsem všeč, zlasti ne radikalnim demokratom, ki so rekli, da ni samo preveliko kopičenje denarja v eni roki, ampak kapitalizovanje sploh protinaravno, vir vseh kriz, ljudske bede in uboštva, in ki so vsled tega izdali devizo: »Proč z velikim zasebnim imetkom sploh, proč z zasebno lastnino na zemljišču in kapitalu!«

Da imajo soc. demokratje deloma prav v svoji obtožnici kapitalizma, da bi pa odprava zasebne lastnine bila proti vsakemu naravnemu in božjemu pravu in vedla naravnost v najhujši kaos in tiranstvo, to je znano. (Dalje prih.)

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 13. aprila. Vesti, ki so se širile včeraj na berolinski borzi, da je cesar Franc Jožef obolel, se tu dementujejo.

Dunaj, 13. aprila. Nečakinja cesarjeva nadvojvodinja Elizabeta je ozdravela.

Dunaj, 13. aprila. V obč. svetu je izročil občinski svetnik Urban predlog, naj se izrazi ogorčenje nad napadi nekaterih poslancev v državnem zboru nad dr. Luegerjem in kršč. soc. stranko. Predlog pride v razpravo, dasi se v njem pravi, da so dogodki v državnem zboru jednaki onim po žganjarskih beznicah.

Dunaj, 13. aprila. Ruska carica pride po leti v Francove vare.

Dunaj, 13. apr. Bolgarija opusti svoje tukajšnje zastopstvo iz varčnostnih ozir.

Praga, 13. aprila. Knez nadškof baron Skrbensky se vrne 17.

t. m. v Prago. Dne 18. aprila pričakujejo papeževega nobelgardista conte Salimei-a s papeževim breve. Pokladanje bareta izvrši cesar v Budimpešti 25. aprila ob intervenciji papeževega ablegata monsr. Zichyja.

Praga, 13. aprila. 30 bolgarskih učiteljev je došlo sem. Čehi so jih slovesno sprejeli.

Budimpešta, 13. aprila. V mestu Berecz je pogorelo po noči 60 poslopij.

Zofija, 13. aprila. Macedonski kongres je sklican na 17. t. m.

Odesa, 13. aprila. 1560 oseb je aretovanih, ker se ruske oblasti zopet boje nemirov o ruskih velikonočnih praznikih.

Sevila, 13. aprila. 3000 delavcev stavka.

Oporto, 13. aprila. Tukajšnji nemiri proti redovnikom imajo za nasledek resno trgovsko krizo. Več podjetnikov je zaprlo svoja podjetja. Na tisoče delavcev je brez kruha.

Rim, 13. aprila. Vlada je prepovedala shode, naperjene proti trozvezi.

Rim, 13. apr. Vojvoda Genueski se je izrazil, da mora Italija spopolniti svojo mornarico.

Pariz, 13. aprila. Iz Petrograda poročajo, da dospe tje 22. aprila francoski zunanji minister Delcasse, ki ostane v Petrogradu šest dni.

Queretaro, 13. aprila. Včeraj je bila slovesno odprta kapelica zgrajena v spomin cesarja Maksa.

London, 13. aprila. Kitchener poroča iz Pretorije 11. t. m., da je oddelek angleške konjice po dveurnem boju blizu Dewetsdorpa ujel 80 Burov; poleg tega je ugrabil osem vozov.

Barve za umetnike, düsseldorfске, dr. Schönfelda, v pušicah, za akademične slikarje, ter Kasparjeve in Spitzauerjeve, dobé se pri tvrdki BRATA EBERL v Ljubljani, Franciskanske ulice. Vnania naročila proti povzetju. 228 7 11—10

Pojasnilo.

S tem naznanjam vsakomur, da se pravi gostilni v Dobu pri Domžalah št. 76 „pri Levcu“.

367 3—2

Mihael Levec.

Duhovski poslovnik,

ali navod za razno uradno poslovanje v dušnem pastirstvu in za oskrbovanje cerkvenega in nadarbinskega premoženja. — Z raznimi obrazci in stvarnim kazalom. — Sestavil Martin Poč. — Drugi, popravljani natis.

Brožiran izvod knjige stane v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani 4 krone, trdo vezan v polsagrinu ali celoplastu 5 K 20 h. Po pošti 30 h več.

Umrli so:

11. aprila. Erwin Schneider, trgovec sin, 16 dnij, Dunajska cesta 16, življenska slabost. — Viktorija Fatur, poštna odpraviteljica, 25 let, Poljanska cesta 60, jetika.

Žitne cene

dné 12. aprila 1901.

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za pomlad	K 7.88	do 7.89
„ „ maj-junij	7.92	7.93
„ „ jesen	7.94	7.95
Rž za pomlad	8.07	8.08
„ „ maj-junij	8.00	8.01
„ „ jesen	7.09	7.10
Turšica za maj-junij	5.46	5.48
„ „ juli-avgust	5.60	5.61
„ „ september-oktober	5.78	5.80
Oves za pomlad	7.07	7.08
„ „ maj-junij	7.01	7.01

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za april	K 7.56	do 7.57
„ „ maj	7.63	7.64
„ „ oktober	7.67	7.68
Rž za april	7.79	7.80
„ „ oktober	6.71	6.72
Oves za april	6.73	6.75
„ „ oktober	5.64	5.65
Koruza za maj	5.19	5.20
„ „ julij	5.32	5.31

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 7.70	do 8.25
„ „ južne žel.	7.95	8.30
Rž	7.95	8.20
Ječmen	7.20	8.25
„ „ ob Tisi	7.10	8.25
Koruza ogerska	5.80	5.85
Cinkvant	6.75	7.10
Oves srednji	6.90	7.05
Fižol	8.10	10.00

Meteorologično poročilo.						
Višina nad morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm.						
Da	Čas opa-	Stanje	Tempe-	Vetrovi	Nobe	Čas
čas	zavaja	baro-	ratu-			na
		metra	ra			
		v mm.	na Cel-			
			sijski			
12. 9. zveč.	782,3	11,0	sr. zah.	dež		
13. 7. jut.	721,8	10,2	sr. zah.	dež	9,7	
13. 2. popol.	723,5	9,6		del. jasno		
Srednja večerajša temperatura 12,0 norme: 9,1°						

Tržne cene v Ljubljani.
Tedensko poročilo
 od dne 24. aprila do dne 30. aprila

	K	n	K	n
Goveje meso I. v. kg	1,28	Pšenična moka 100 kg	27,70	
II. v. kg	1,10	Koruzna " " "	16,60	
III. v. kg	0,96	Ajdova " " "	29,80	
Telečje meso " "	1,32	Fizol, liter	20	
Prasičje " sveže	1,60	Grah, " "	40	
" prek.	1,60	Leča, " "	20	
Koštrunovo meso	1,80	Kaša, " "	20	
Maslo " "	2,60	Ričet, " "	20	
Surovo maslo " "	2,60	Pšenica " 100 kg	18	
Mast prasičja " "	1,40	Rž " "	15	
Slanina sveža " "	1,32	Ječmen " "	14,60	
" prekajena " "	1,50	Oves " "	14,80	
Salo " "	1,32	Ajda " "	18,40	
Jajce, jedno " "	6	Proso, belo, " "	18,80	
Mleko, liter " "	20	navadno " "	14	
Smetana, sladka liter	80	Koruzna " "	13	
" kisl. " "	80	Krompit " "	5,20	
Med " " kg	1,20	Drva, trda, m ³	8	
Piščanec " "	2,80	" mehka, " "	5	
Golob " "	50	Seno, 100 kg	4,80	
Raca " "		Slama, " "	4,40	
Zajec " "		Stelja, " "		

Poslano. 376 2-2
P. n. gg. udom o. kr. kmetijske družbe kranjske!
 Vsled pomote pri štetju sadnega drevja se je sedaj, ob izvršeni odpošiljavi vseh naročil skazalo, da je v zalogi še precej visokodebelnih **jablan, hrušek in češpelj**. Podpisana družba s tem preklicuje objavo v »Kmetovalcu«, da ne sprejema več naročil, temveč naznanja, da se bo drevje še oddajalo. Drevje je še popolnoma nemuževno in je torej še 14 dni čas za saditev.
Č. kr. kmetijska družba kranjska v Ljubljani.

379 1-1

Potrtega srca naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem presunljivo vest, da je moj ljubljani oče, gospod

Bogomir Petcosig
 deželni sluga v pokouju

po volji Vsemogočnega, dne 12. aprila ob pol 1. uri popoldne, po kratki bolezni, previden s svetotajstvi za umirajoče, v 81. l. svoje dobe mirno v Gospodu zaspal.

Zemski ostanki predragega pokojnika se bodo v nedeljo, dne 14. aprila, ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Florijanske ulice št. 13, prenesli na pokopališče k svetemu Kristofu ter položili v rakev.

Sv. maše zadošnice se bodo brale v farni cerkvi sv. Jakoba.

Ranjkega priporočam v blag spomin in molitev.

V Ljubljani, dne 12. aprila 1901.

Josip Petcosig
 sin.

Naročajte 'Socijalizem'!
 Naročila sprejema g. **Luka Smolnikar**, stolni vikar v Ljubljani.

VABILO
 na
V. občni zbor
Kmetijskega društva v Dobrépoljah
 ki se bode vršil
v nedeljo dné 28. aprila 1901
 ob 1/4. uri popoldne
 v hiši Jožefa Stiha v Podgorici št. 28.

Dnevni red:

1. Predložitev letnega poročila in računa za leto 1900.
2. Volitev načelstva.
3. Volitev nadzorstva.
4. Slučajnosti.

V Dobrépoljah, dné 11. aprila 1901.

Načelstvo.

378 1-1

VABILO 381 1-1
 na
II. redni občni zbor
Kmetijskega društva v Loškem potoku
 registr. zadruga z omejeno zavezo,
 ki bode
v nedeljo dné 28. aprila 1901
 ob 4. uri popoldne
 v društvenih prostorih na Hribu.

Vspored:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje računa za l. 1900.
4. Volitev 4 članov načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Razni nasveti in razgovori.

Loški potok, dné 11. aprila 1901.

Načelstvo.

Vabilo
 na 382 1-1
redni občni zbor
„Ljudske posojilnice
 registr. zadruga z neomejeno zavezo“,
 v Ljubljani,
 ki se vrši
dné 29. aprila 1901. l. ob 6. uri zvečer
 v društvenih prostorih, Kongresni trg št. 2.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Sklepanje o potrditvi računa.
4. Sklepanje o porabi dobička.
5. Volitev nadzorstva petero članov.
6. Dopolnilna volitev štirih udov načelstva.*
7. Slučajnosti.

V Ljubljani, dné 11. aprila 1901.

Za načelstvo:

Dr. Iv. Šusteršič,
 načelnik.

Josip Šiška,
 nač. namestnik.

* V smislu §§. 17 in 27 pravil izstopijo letos naslednji udje načelstva: gg. dr. Ivan Šusteršič, Josip Šiška, Matija Kolar, Frančišek Leskovic.

Učenca
 za trgovino z mešanim blagom, kateri je dovršil ljudsko šolo, ter je poštenih starišev, sprejme takoj pod dobrimi pogoji 374 3-2
„Konsumno društvo v Cirknici“.

Dva delavca-krojača,
 ki sta zmožna talarje in površnike dobro in zanesljivo izvrševati, **se takoj sprejmeta** v trajno delo.
Jakob Mikolič,
 krojaški mojster, Rudolfovo.
 377 3-1

Učenec
 se sprejme takoj za sedlarski obrt
F. Wisjan, sedlar,
 369 2-2 Ljubljana, Rimska cesta II.

Šivilja 380 3-1
 izvršuje obleke za dame po najnovejših fasonah in najnižjih cenah.
Ljubljana, Breg št. 14, II. nadstr.

Varstvena znamka: **Sidro.**

LINIMENT. CAPSICI COMP.

iz lekarne Richter-jeve v Pragi, pripoznano izvrstno bolečine olajšujoče mazilo je dobilo steklenica po K 80, K 1,40 in K 2— v vseh lekarnah. Zahteva naj se to 105 21-11

sploh priljubljeno domače zdravilo

vedno le v izvornih steklenicah z našo varstveno znamko „sidro“ iz Richter-jeve lekarne ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah s to varstveno znamko kot pristni izdelek. 296 (10-1)

Richterjeva lekarna pri zlaten list v Pragi, Elisabethstrasse 5.

Cisto medicin. ribje olje.

Deželna
 lekarna

pri Mariji
 Pomagaj

Čubar, Hrvatske, septembra 1900.
 Blag. g. **Milan Levstek**, lekarnar v Ljubljani.

Iz srca se Vam zahvaljujem za dobroto Vašog neprecenjeno dobrog in pristnog **medicinskog ribjog olja**, katereg že dle časa samo iz Vaše dobro znane lekarne naročam in uporabljam za sebe in svojo rodino sigurnim učinkom. Isto je prijetnega ukusa in lahko prebavljivo. Prosim, pošljite mi zopet šest steklenic za 2 gld. 50 kr.

Pozdravljam in ostajam Vam udani
 839 30 **Anton Ožbolt**, trgovec in posestnik.
Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.
Razpošilja vsak dan z obratno pošto
dež. lekarna pri Mariji Pomagaj
Mr. Ph. M. Leusteka v Ljubljani.
Resljeva cesta št. 1., poleg mesarskega mosta.

Učenca
 sprejemem takoj za mizarski obrt.
 371 2-2 **Franco Kregar**, Vižmarje št. 2.

Hiša na prodaj.
 V Škofji Loki, na spodnjem trgu, je enonadstropna hiša št. 66, z lepim vrtom, ravnokar moderno prezidana, iz proste roke **na prodaj**. V hiši je trgovina mešnega blaga in trafika; pripravna je pa tudi za vsaki drugi obrt ali za kako družino v pokoju.
 Ponudbe sprejema lastnik **Andrej Leskovic**, Škofja Loka. 375 3-1

Lepa meblovana soba
 pri odlični rodbini, oddá se pod jako ugodnimi pogoji. Na željo dobi se tudi hrana.
 Več se izve v **Levstikovih ulicah št. 13.**
 III. nadstropje, desno. 382 5-1

„KOLO“
 za gospode brez verige, popolno novo, in eno za dame, prodá za polovično ceno **L. Habat** v Zagorju ob Savi. 383 5-1

Sprejme se 255 4-3
učenec
 v trgovino z mešanim blagom.
 Kie — pové upravništvo »Slovenca«.

V najem se oddá:
 kovačnica, ključavničarska delavnica, več hlevov, skladišč in drugih večjih prostorov.
 Natančneje je izvedeti pri g. J. J. Kantz u, Ljubljana, Rimska cesta št. 16. 348 5-5

Za pomladno zdravljenje.

Prvi pomladanski tedni so navadno čas, v katerih se išče, da se popravi motenja v telesnih funkcijah, katera je povzročil način zimskega življenja; v ta namen opozarjamo na

MATTONIJEV
GISSHÜBLER
 naravna
 alkalična kislina

To kislino zdravniki posebno priporočajo za popolno domače zdravljenje, zlasti pa tudi za **predzdravljenje** za toplice Karlovi vari, (VI.) Marijine in Frančiškove kopeli. 10 15

Izvirnik: **Giesshübl Sauerbrunn**, želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih.
Prospekti zastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specializiranih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.
 Zaloga pri **Mihail Kastner-ju** in **Peter Lassnik-u** v Ljubljani.

Kôpel Rogatec Slatina.

Južne železnice postaja: **Polčane** (Pölschach). Krasno prebivališče za po leti. Preizkušeno zdravilišče za bolezni v želodcu, na jetrih in ledvicah, za sladkorno bolezen (diabetes), žolčne kamene, katarhe v goltancu in na krhlu itd. Prospekti se dobe pri ravnatelju. 350 17-2

Cerkvena mizarska dela.

Podpisane izdelujem zlasti **cerkvene klopi, spovednice, klečalnike, vrata** itd. iz hrastovega lesa po vzorcih in po lastnem načrtu, ter se za taka dela priporočam čast duhovščini in cerkvenim predstojništvom. Zagotovem izvrstno, lično, trajno delo in nizke cene. Uže trinajstim cerkvam sem izdelal zgoraj navedena dela z večletnim poročtvom. — Vsa dela se izvršujejo v lastnih prostorih. 277 (10-5)
 Postavljanje klopi traja v cerkvi od 5 do 6 dni.
JOSIP STUPICA,
 mizar na Viru, pošta Domžale.

Sloveči profesorji zdravilstva in zdravniški priporočajo

Želodčno *
*** tinkturo**

lekarnarja Piccoli v Ljubljani
 dvornega založnika Nj. Svetosti papeža

kot želodec krepkujoco in tek vzbujajoče, dalje kot prebavljenje in telesno odprtje pospešujoče sredstvo, posebnno onim, ki trpé na navadnem telesnem zastojtu.

Razpošilja se proti povzetju v škatlicah po 12 in III. več steklenic. 591 50-34

Hiša v Ljubljani,
 enonadstropna, s 7 sobami, 3 kuhinjami, kletjo in vrtom, pripravna za vsaki obrt, kakor tudi za stanovanje za kakega gospoda duhovnika v pokoju, ker je blizu cerkve, **prodá se** iz proste roke. Plača se tudi lahko na obroke.
 Natančno se poizve pri gosp. pooblaščenca **Rožne ulice št. 17, I. nadstropje.** 347 8-4

? Kaj je Thermophor?

Termofori so posode, v katerih se jedila in pijače hranjajo brez ognja po več ur jednako **gorka in sveže-okusna**. **Termofori za mleko: gorko mleko celo noč**; nikakega motenja nočnega miru, nikake nevarnosti ognja. Mleko ostane skoro popolno prosto zameta. Nobena mati naj bi ne podala svojemu otroku drugega mleka nego iz Termofora.

Termofor za prenašanje jedil.
 Menaže za lovce, oprava vsake vrste.

Nikake mrzle jedi več!
 330 3-3

Termofori za postrežbo bolnikov:
 grelna blazinice, životni grelniki, grelna steklenice, ročne grelnice, podnožnice itd.

Avstro-ogersko Thermophor-podjetništvo, Dunaj.
 Prodaja se pri **Antonu Kane**, Ljubljana.

Kneza Janeza Lichtenstein-skega tovarna za glinaste izdelke in opeko 779 24-13

„Unter-Themenau“
 pri Breclavi (Lundenburg)
 priporoča:

Mozaike in tako zvane „Feinklinker“-plošče v najlepši izvrstni za vsakovrstno tlačenje, zlasti za

cerkve in samostane.

Taka dela je tovarna že izvršila po cerkvah v Brumovi, Mariavölly, Kromerizu in Ostkirchingu; v klavniški Brnki; po kolodvorih v Olesmucu, Prerovu, Krakovu; v samostanih Kolemce, Stará Wies, Mödlingu, Breclavi, Tarnopolu; po bolnišnicah v Krakovu, Koloči in Brnu.

Dvakrat posteklene cevi iz kamenine, nastavke za peči, školjaste posode za stranišča.

„Klinker“-opeka, pešnice in stranice za ognjišča v rani izvršiti.

Zarezna strešna opeka, navadna opeka, posteklena in ne posteklena, najboljše vrste.

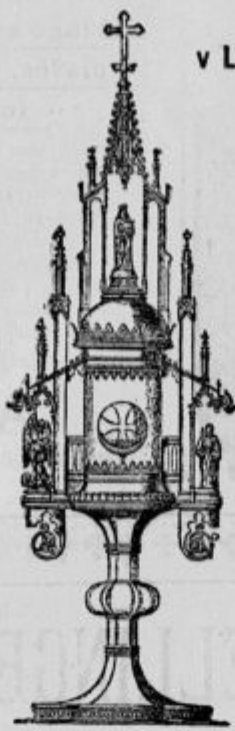
Ceniki in troškoveniki na razpolago. Delavcev okoli 700.

ANT. PRESKER

krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 6
se priporoča pred. duhovščini
v izdelovanje vsakovrstne
duhovniške obleke
iz trpežnega in solidnega
blaga po nizkih cenah.
Opozarja na veliko svojo zalogo
zgotovljene obleke
posebno na **haveloke** v naj-
večji izbiro po najnižjih cenah.

Leopold Trafnik

pasár in srebrar
v Ljubljani, Sv. Petra cesta 27

cerkvenega orodja,

kakor:
**tabernaklje, mon-
štrance, kelihe,
svečnike, lestence,
svetilke itd.**

iz zanesljivo najboljšega ko-
vinskega blaga.

V zalogi pa ima mnogo že
izgotovljenih, krasnih
predmetov.

Stare predmete prenavlja,
posreblja in pozlata po naj-
nižji ceni.

Slavnemu občinstvu pa priporoča **lastne izdelke**
in veliko zalogo **električnih svetilk** v raznih
oblikah, **prenavlja tudi stare svetilke** v uporabo
električne razsvetljave. — Postrežba zanesljivo točna,
cene nizke. 133 30—16

Priprava za rokodelstvo, za krojača,
urarja ali šiviljo je

gostilna na deželi,

katera se **takoj odda na račun**. Gostilna
je na lepem prostoru tik farne cerkve, z ve-
likim prostorom v hiši in z vrtom, kjer se
nahaja tudi prodajalnični prostor.

Natančneje se poizvje pri upravnistvu
»Slovenca«. 353 3—2

4000 Conifer

(Thuja occidentalis)

posebno pripravne za špalir pri vilah, vrtnih
hišicah, itd. v velikosti od 50 do 150 cm
proda po skrajno nizki ceni 361 4—2

Anton Lap,

vrtnar v Kamniku (Kranjsko).

Volitveni razpis.

V smislu § 17. občinskega volilnega reda za deželno stolno mesto Ljubljano daje se
na znanje, da se bodo

letošnje dopolnilne volitve v občinski svet

vršile v veliki dvorani »Mestnega doma« na Cesarja Jožefa trgu in da
bode volil

dné 22. aprila III. volilni razred;
dné 24. aprila II. volilni razred;
dné 26. aprila I. volilni razred;

vselej od osmih do dvanajstih dopoldne.

Tretji in drugi volilni razred bodeta volila v dveh oddelkih in pripadajo prvemu
oddelku volilci od A—L, ki bodo imeli dohod na volišče po stopnjicah ob Strelških ulicah,
drugemu oddelku pa volilci od M—Ž, ki bodo imeli dohod po stopnjicah nasproti mestni
ledenici.

Ako bode treba ožje volitve, vršila se bode dan po prvi volitvi, to je dné 23.
ozioroma 25. in 27. aprila t. l. ravnotam kot prvotna volitev in tudi od osmih do dvanajstih
dopoldne.

Iz občinskega sveta izstopijo letos nastopni gospodje občinski svetovalci, in sicer
izmed izvoljenih:

a) iz III. volilnega razreda:

Anton Klein in Josip Kozak;

b) iz II. volilnega razreda:

Anton Komovc, dr. Danilo Majaron, Andrej Senekovič in Anton Svetek;

c) iz I. volilnega razreda:

dr. Matija Hudnik, Josip Lenče, Elija Predovič in dr. Josip Starč.

Med letom se je odborništvu odpovedal gospod občinski svetovalec Fran Pavlin,
ki je bil lani v II. volilnem razredu izvoljen za dobo treh let, in je umrl g. občinski sve-
tovalec Jan Dejak, ki je bil lani v I. volilnem razredu izvoljen tudi za dobo treh let.

Ker je upravno sodišče zaradi tajnega skrutinija z razsodbo ddo. 18. januarja t. l.,
št. 466, razveljavilo dopolnilne volitve iz l. 1899 v III. in v II. razredu, na podlagi katerih
so bili izvoljeni za občinske svetovalce gospodje, in sicer: v III. razredu: Jakob Dimnik,
Fran Mally, Josip Prosenc, Ivan Tosti in Josip Turk, v II. razredu pa: Ivan
Hribar, dr. Lovro Požar, Ivan Subic in dr. Ivan Tavčar, izpraznjenih je za dobo
jednega leta tudi omenjenih devet mandatov.

Voliti bo torej III. volilnemu razredu sedem (dva za tri in pet za eno leto); II. vo-
lilnemu razredu devet (štiri za tri, enega za dve in štiri za eno leto), I. volilnemu razredu
pet (štiri za tri in enega za dve leti) občinskih svetovalcev.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane.

dné 28. marca 1901.

V najem se dá

za eno leto ali več hiša in trafika Jožefa
Erjavc. Hiša je nova, prostorna, ob veliki
cesti, pet minut od postaje Šmarje-Sap.

Več pov. oskrbnik Janez Zajc, vas Sap
št. 27, pošta Šmarje-Sap. 364 2—2

Več šivilj

se takoj sprejme v delo

v Ljubljani, Rimska cesta št. 9,

II. nadstropje, duri 18. 369 2-2

Davnej potrjeno dijetet.
kosmet. sredstvo (uma-
zanje) za krepanje in
utrjevanje kit in mišic
človeškega telesa

Kwizdov fluid.

Znamka: Kača (tekočina za turiste).

Turisti, kolesarji in jezdec
uspešno rabijo ta fluid za krepanje
in poživljanje po daljnih turah.

Cena: Cela steklenica 2 K, pol
steklenice 1 K 20 h.

Pristno je dobiti v vseh lekarnah. G. 632 20-13

Glavna zaloga: Okrožna lekarna v
Korneuburgu pri Dunaju.

Tokajski konjak

zdravilski

in pristni francoski, tvrdke

Bisquit Dubouché & Comp.

po najnižjih cenah pri

Peter Lassnik-u

v Ljubljani.

211 9—7

HERBABNY-jev

podfosfornasto-kisli

apneno-železni sirup

Ta 31 let z največjim uspehom rabljeni prsni
sirup raztaplja slez, upokojuje kašelj, po-
manjšuje pót, daje slast do ječi, pospešuje
prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi.
Železo, ki je v sirupu v lahko si privajajoči
obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raz-
topljive fosforno-apnene soli, ki so v njem,
pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo
narejanje kostij.

Cena steklenici 2 K 50 h. po pošti 40 h
več za zavijanje.

Prosimo, da se
vedno izrecno zahteva Her-
babny-jev apneno-že-
lezni sirup. Kot znak iz-
vora se nahaja v steklu in
na zamašku ime »Her-
babny« vtišnjeno z vzviše-
nimi črkami in nosi vsaka
steklenica poleg stoječo

uradno registrovano varstveno znamko
na katera znamenja naj se blagovoli paziti.

Osrednje skladišče

(1)

Dunaj, lekarna »zur Barmherzigkeit«

VII./1, Kaiserstrasse 73 in 75.

V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju, v
Ljubljani in drugod. 120 20—20

V zalogi je nadalje pri g. lekarnarjih: v Ljubljani:
A. Mardetschlager, Gabr. Piccoli, Ubald pl. Trnkoczy,
J. Mayr; Celje: O. Schwarzl & Co., M. Rauscher;
Reka: F. Prodram, G. Prodram, A. Schindler, Ant.
Mizzan; Breze: G. Eisasser; Sovodnje: F. Kordon;
Celovec: P. Hauser, P. Birnbacher, J. Kometter,
V. Hauser; Novo mesto: A. pl. Sladoviz; Št. Vid:
A. Reichel; Trbiž: J. Siegl; Trst: C. Zanetti, A.
Suttina, A. Filippi, J. Serravallo, E. pl. Leitenburg,
P. Prendini, M. Ravasini; Beljak: Jobst & Schneider,
L. Assmann; Črnomelj: F. Haika; Velikovec: J.
Jobst, Volšperk: J. Huth.

Važno! Za Važno!

gospodinje, trgovce, živinorejce.

Najboljša in najcenejša pestrožba

za drogve, kemikalije, zelišča, cvetja, kore-
nine itd. tudi po Kneippu, ustne vode in zobni
prašek, ribje olje, redilne in posipalne moke
za otroke, dišave, mila in sploh vse toaletne
predmete, **fotografične aparate in polreb-
ščine**, kirurška obvezila vsake vrste, sred-
stva za desinfekcijo, vosek in paste za tla itd.
— Velika zaloga najfinjšega čaja, ruma in
konjaka. — Zaloga svežih mineralnih vod
in solij za kopel. 304 4

Oblastv. konces. oddaja strupov.

— Za živinorejce —

posebno priporočljivo: grenka sol, dvojna
sol, solitar, encjan, kolmož, krmilno apno itd.
Vnanja naročila izvršujejo se točno in solidno.

Drogerija Anton Kanc

Ljubljana, Šelenburgove ulice št. 3

Vsaka gospodinja in mati

se mora blagrovati, katera
rabi z ozirom na zdravje,
varčnost in dobri okus
Kathreiner-Kneippovo sla-
dno kavo (pristno samo v
znanih izvirnih zavitkih).

